

Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim

Raport
z realizacji
Miejskiego Programu
Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2016 - 2018

Tomaszów Mazowiecki

marzec 2019

I. Wstęp

Przedkładany raport przedstawia działania realizowane w latach 2016-2018 w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016 – 2018, który został przyjęty Uchwałą Nr XXI/207/2015 Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z dnia 22 grudnia 2015 roku. Opracowany został zgodnie z wymogami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124.) oraz rozporządzeniem Rady ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 (Dz. U. z 2011 Nr 78, poz. 428).

Adresatami programu byli mieszkańcy miasta Tomaszowa Mazowieckiego, w szczególności:

- ❖ dzieci i młodzież;
- ❖ rodzice i opiekunowie;
- ❖ nauczyciele i wychowawcy;
- ❖ dorośli mieszkańcy miasta;
- ❖ osoby i rodziny zagrożone uzależnieniem od środków psychoaktywnych;
- ❖ osoby uzależnione od środków psychoaktywnych i ich rodziny;

Realizacja zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii prowadzona była zgodnie z założeniami przyjętymi w Miejskim Programie Przeciwdziałaniu Narkomanii, przy merytorycznej współpracy różnych podmiotów i instytucji, takich jak: Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa, Poradnia Leczenia Uzależnień, Tomaszowskie Centrum Zdrowia Sp. z o.o., placówki oświatowe z terenu miasta i organizacje pozarządowe.

Środki finansowe wydatkowane na realizację trzyletniego programu stanowi załącznik nr 1.

II. DZIAŁALNOŚĆ PODMIOTÓW

1. Komenda Powiatowa Policji

W 2018 roku Komenda Powiatowa Policji odnotowała zatrzymanie 3 osób nieletnich, w tym 2 chłopców i 1 dziewczynę (w 2017 r. Komenda zatrzymała 4 osoby nieletnie, w tym 3 chłopców i 1 dziewczynę) będących pod wpływem środków psychoaktywnych, a następnie przekazała ich pod opiekę rodziców.

W 2017 roku Komenda Powiatowa Policji prowadziła szereg akcji profilaktycznych takich jak:

- 16 maja Komenda zorganizowała debatę społeczną w zakresie cyberprzestępczości „Poznaj ciemną stronę sieci”. Uczestniczyli w niej pedagodzy, dyrektorzy szkół, nauczyciele przedmiotów informatycznych, przedstawiciele organów władz samorządowych Straży Miejskiej, media lokalne, a także przedstawiciele Straży Pożarnej, Nadleśnictwa oraz przedstawiciele Sądu, Prokuratury, a także stowarzyszeń oraz fundacji z terenu powiatu. W debacie wzięło udział około 200 uczestników.
- wspólnie z Urzędem Miasta Tomaszów Mazowiecki zrealizowała projekt „Dopalacze życia wypalacze”, obejmujący: trzy debaty tematyczne, bieg profilaktyczny, a także spotkania ze społeczeństwem.
- zrealizowała projekt: „Stawka większa niż gra-zacznij bezpiecznie żyć”. Projekt polegający na cyklicznych spotkaniach z Policjantami różnych pionów z młodzieżą gimnazjalną. Miał on na celu przypomnienie i uświadomienie młodzieży zagrożeń podczas zbliżających się wakacji.
- Komenda Policji brała udział w piknikach i festynach rodzinnych w czasie przedwakacyjnym, w Wojewódzkim Świącie Policji, obchodach i uroczystościach Wojska Polskiego, Straży Miejskiej oraz Straży Pożarnej przy każdej takiej uroczystości Komenda organizowała stoisko profilaktyczne, gdzie dzieci miały możliwość poznać pracę i zawód Policjanta, brały udział w konkursach profilaktycznych z zakresu wiedzy o bezpieczeństwie i społeczeństwie, a także

otrzymały materiały i broszury, które były propagowane przez MSWiA, KGP czy KWP w Łodzi, dodatkową atrakcją było zapewnienie służbowych psów przewodników, czy koni służbowych.

- przeprowadzono około 930 spotkań profilaktycznych, w których wzięło udział ponad 11 500 uczniów z naszego terenu.

2. Tomaszowskie Centrum Zdrowiu Sp. z o.o

W 2017 roku z leczenia na oddziale psychiatrycznym skorzystało 58 osób uzależnionych od środków psychoaktywnych, w tym 55 mężczyzn i 3 kobiety. Łączny koszt leczenia osób uzależnionych od środków psychoaktywnych na oddziale psychiatrycznym wyniósł 83.610,00 złotych.

3. Poradnia Leczenia Uzależnień

Z pomocy Poradni Leczenia Uzależnień skorzystało:

W 2018 roku skorzystało:

- 35 osób uzależnionych od środków psychoaktywnych (32 mężczyzn i 3 kobiety);
- 5 osób współuzależnionych – były to same kobiety;
- oraz
- udzielono 52 porady psychiatryczne;
- przeprowadzono 108 sesji indywidualnych.

W 2017 roku z pomocy Poradni Leczenia Uzależnień skorzystało:

- 36 osób uzależnionych od środków psychoaktywnych (31 mężczyzn i 5 kobiet);
- 3 osoby współuzależnione;
- oraz
- udzielono 42 porad psychiatrycznych;
- przeprowadzono 145 sesji indywidualnych.

4. Państwowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna

W 2017 roku Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna prowadziła następujące działania:

- ❖ zrealizowano program „Dopalaczom mówimy STOP”;
- ❖ zrealizowano profilaktyczny program w zakresie uzależnienia od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych;

- ❖ przeprowadzono 5 spotkań i pogadanek profilaktycznych;
- ❖ utworzono dwa punkty informacyjno-konsultacyjne;
- ❖ rozdysponowano 4.087 sztuk materiałów o tematyce profilaktyki środków psychoaktywnych.

5. Fundacja Arka Nadziei

W ramach swojej działalności profilaktycznej w 2018 roku Fundacja Arka Nadziei przeprowadziła trzy programy terapeutyczne Narodowego Programu Zdrowia:

- ❖ Program readaptacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych po skończonej terapii i ich bliskich współfinansowany przez Ministra Zdrowia reprezentowanego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. W programie brało udział 12 osób uzależnionych i 10 rodziców.
- ❖ Program „Fred goes net” wczesnej interwencji dla młodych osób po raz pierwszy używających środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze) współfinansowany przez Ministra Zdrowia reprezentowanego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. W programie wzięło udział 80 osób w wieku od 15 do 19 lat z terenu miasta Tomaszów Maz.
- ❖ Program CANDIS dla użytkowników przetworów konopi od 16 r.ż. rekomendowany i współfinansowany przez Ministra Zdrowia. W programie wzięło udział 20 osób w wieku 16 do 34 lat z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego.
- ❖ Warsztaty z zakresu wiedzy na temat HIV/AIDS program współfinansowany był przez Wojewodę Łódzkiego. Przeprowadzono dwugodzinne spotkania dla młodzieży w 15 szkołach na terenie powiatu tomaszowskiego. W programie udział wzięło 726 uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, oraz 427 rodziców i opiekunów.

W ramach swojej działalności profilaktycznej w 2017 roku Fundacja Arka Nadziei przeprowadziła poniższe programy:

- ❖ Program readaptacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych po skończonej terapii i ich bliskich współfinansowany przez Ministra Zdrowia reprezentowanego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. W ramach

programu odbyły się 42 spotkania dla osób uzależnionych i 42 spotkania dla rodziców/opiekunów. W programie brało udział 10 osób uzależnionych (9 mężczyzn 1 kobieta w wieku 18-35) i 10 rodziców.

- ❖ Program „Fred goes net” wczesnej interwencji dla młodych osób po raz pierwszy używających środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze) współfinansowany przez Ministra Zdrowia reprezentowanego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. W programie wzięło udział 100 osób w wieku od 14 do 21 lat z terenu powiatu tomaszowskiego (90 osób) i opoczyńskiego (10 osób) w tym 44 osoby wiek 14-15, 56 osób wiek 16-19.
- ❖ Program CANDIS dla użytkowników przetworów konopi od 16 lat rekomendowany i współfinansowany przez Ministra Zdrowia. W programie wzięło udział 10 osób (7 mężczyzn i 3 kobiety) w wieku 16 do 34 lat z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego.
- ❖ Warsztaty z zakresu wiedzy na temat HIV/AIDS program współfinansowany był przez Wojewodę Łódzkiego. Przeprowadzono dwugodzinne spotkania dla młodzieży w 15 szkołach na terenie powiatu tomaszowskiego. W programie udział wzięło 726 uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, oraz 427 rodziców i opiekunów.

Fundacja Arka Nadziei w 2016 roku przeprowadziła program readaptacyjny dla osób uzależnionych od środków psychoaktywnych po skończonej terapii i ich bliskich współfinansowany przez Ministra Zdrowia reprezentowanego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. W ramach programu odbyły się 42 spotkania dla osób uzależnionych i 42 spotkania dla rodziców/opiekunów. W programie brało udział 10 osób uzależnionych i 10 rodziców.

III. Projekt „Dopalacze życia wypalacze”

W 2017 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki otrzymała dotację w wysokości 59.193,69 złotych na realizację projektu „Dopalacze życia wypalacze” - działania związane z zapobieganiem i walką z dopalaczami wśród dzieci i młodzieży z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego” realizowanego w ramach „Programu ograniczania przestępczości

i aspołecznych zachowań „Razem bezpieczniej” im. Władysława Stasiaka na lata 2016 i 2017” koordynowanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Adresatami projektu były dzieci i młodzież szkolna z terenu miasta, kadra pedagogiczna, mieszkańcy z terenu rewitalizowanego, rodzice, przedstawiciele stowarzyszeń abstynenckich, instytucji i podmiotów oraz mieszkańcy miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Instytucje zaangażowane w realizację projektu:

- ❖ Komenda Powiatowa Policji w Tomaszowie Mazowieckim.
- ❖ Szkoły Podstawowe, Gimnazjalne i Ponadgimnazjalne z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego;
- ❖ Powiatowa Stacja Sanitaro-Epidemiologiczna w Tomaszowie Mazowieckim;
- ❖ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim;
- ❖ Stowarzyszenie Abstynenckie „AZYL” w Tomaszowie Mazowieckim;
- ❖ Abstynenckie Stowarzyszenie KWP „ALA” w Tomaszowie Mazowieckim;
- ❖ Fundacja „Arka Nadziei” w Tomaszowie Mazowieckim.

W ramach projektu prowadzono następujące działania:

- Przeprowadzono promocję projektu polegającą na umieszczaniu informacji o bieżących działaniach związanych z realizacją projektu na stronie internetowej Urzędu Miasta oraz opracowano i druk plakatów promujących projekt, które rozmieszczono na terenie miasta.
- Przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną o zagrożeniach związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych w tym dopalaczy. Zakupione zostały materiały edukacyjne dla młodzieży szkolnej oraz zakupione zostały ulotki edukacyjne dla rodziców. Wykupiona została usługa przygotowania i emisji spotu profilaktycznego ukazującego przebieg realizacji projektu.
- Przeprowadzono konkurs na hasło profilaktyczne dla uczniów szkół podstawowych i profilaktyczny spot audio-filmowy dla uczniów szkół gimnazjalnych.
- Zorganizowano bieg profilaktyczny „Ubiegamy się o zdrowie... bieg z Wandą Panfil” skierowany do wszystkich mieszkańców miasta bez względu na wiek promujący zdrowy styl życia wolny od uzależnień.
- Zorganizowano happening plenerowy przeciwko dopalaczom skierowany do młodzieży i mieszkańców miasta. Podczas happeningu rozłożona została wstęga, na której uczestnicy mogli wpisywać hasła pozytywnych wyborów.

- Zorganizowano piknik organizacji pozarządowych promujący idee wolontariatu i działalność organizacji pozarządowych oraz zdrowy styl życia wolny od uzależnień. Podczas pikniku promowane były hasła profilaktyczne. Do udziału w Pikniku zachęcały organizacje pozarządowe działające w sferze przeciwdziałania uzależnieniom.
- Wystawiono spektakl profilaktyczny pt. „Droga do nikąd” w wykonaniu Młodzieżowego Teatru ds. Ciężkich działającego przy Stowarzyszeniu Abstynenckim „AZYL”. Spektakl był mocnym przekazem wpływu narkotyków na zdrowie człowieka ukazującym problem zażywania dopalaczy i innych środków psychoaktywnych. Spektakl obejrzało 160 uczniów z klas gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
- Przeprowadzono warsztaty w ramach programu profilaktycznego pn. „Archipelag Skarbów”. W warsztatach udział wzięła młodzież z klas gimnazjalnych. Głównym celem programu była ochrona młodzieży przed ryzykownymi zachowaniami takimi jak zażywanie środków psychoaktywnych, w tym przede wszystkim dopalaczy oraz nauka jak radzić sobie z uczuciami oraz w jaki sposób rozwiązywać problemy bez zażywania środków psychoaktywnych oraz bez stosowania przemocy.
- Przeprowadzono warsztat profilaktyczny pt. „Dlaczego w sporcie niepotrzebne są wspomagacze?”, podczas którego przedstawiono uczniom historie sportowców zmagających się z uzależnieniem od środków psychoaktywnych. Warsztaty skierowane były do uczniów klas sportowych.
- Odnowiono podwórze przy ulicy J. Słowackiego 21 w ramach realizacji projektu „Kontakt wśród nas”. W ramach rewitalizacji podwórka posadzono drzewa i krzewy oraz zamontowano huśtawkę i siłownię zewnętrzną. Na zakończenie projektu zorganizowano oficjalne podsumowanie projektu dla mieszkańców rewitalizowanego podwórza.
- Zorganizowano szkolenie dla pedagogów szkolnych z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego z zakresu „Opracowywania programu wychowawczo-profilaktycznego w szkole” obejmującego zakres profilaktyki i zwalczania zjawiska zażywania dopalaczy oraz przygotowanie nauczycieli do prowadzenia zajęć z uczniami. W szkoleniu udział wzięło 14 pedagogów szkolnych. Przeprowadzono również szkolenie dla nauczycieli z zakresu „Działalność wychowawcza, profilaktyczna i informacyjna w celu przeciwdziałania zażywaniu przez uczniów środków odurzających i nowych substancji

psychoaktywnych” obejmującego zakres profilaktyki i zwalczania zjawiska zażywania dopalaczy. W szkoleniu udział wzięło 39 osób.

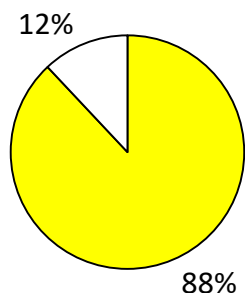
- Przeprowadzono zajęcia profilaktyczne w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na tematy dotyczące: asertywności, poczucia własnej wartości, wpływu grupy na decyzje jednostki, budowanie wiedzy i świadomości dotyczącej dopalaczy i innych narkotyków. Na potrzeby zajęć profilaktycznych zakupiono materiały edukacyjne, które zostały przekazane do szkół w celu przeprowadzenia zajęć profilaktycznych z ich wykorzystaniem.
- Zorganizowano konferencję profilaktyczną pod hasłem „Dopalacze - życia wypalacze” skierowaną do przedstawicieli instytucji, podmiotów i organizacji działających w obszarze uzależnień, której celem było stworzenie platformy wymiany wiedzy i doświadczeń dotyczących społecznej profilaktyki uzależnień. W konferencji udział wzięło łącznie 109 osób.

IV. DIADNOZA PROBLEMÓW I POZYTYWNEGO POTENCJAŁU MŁODZIEŻY W UJĘCIU PROFILAKTYKI ZINTEGROWANEJ

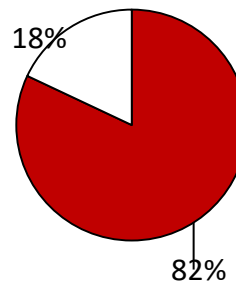
1. Diagnoza problemów związanych z zażywaniem narkotyków i dopalaczy na przykładzie uczniów klas III gimnazjum w roku szkolnym 2017/2018 w Szkole Podstawowej nr 10 im. Tomaszowskich Olimpijczyków w Tomaszowie Mazowieckim.

Poniższa diagnoza obejmuje zachowania ryzykowne i problemowe młodzieży takie jak zażywanie narkotyków i dopalaczy. Badania ankietowe zostały przeprowadzone 13 kwietnia 2018 roku. Szczegółowa analiza raportów wypełniona przez ankietera w każdej badanej klasie wykazała, że cała grupa młodzieży była zainteresowana badaniem i poważnie potraktowała wypełnianie ankiet. Można więc przyjąć, że przedstawione wyniki rzetelnie opisują sytuację młodzieży obecnej w szkole w dniu badania.

Każdej szkole biorącej udział w badaniu został przyporządkowany numer. Klasy trzecie gimnazjum ze Szkoły Podstawowej nr 10 im. Tomaszowskich Olimpijczyków zostały oznaczone numerem 7.

dziewczęta

chłopcy

Wykres 1. Odsetek osób obecnych na badaniu w stosunku do list

Jak pokazuje powyższe zestawienie wykresów część uczniów była nieobecna w szkole w dniu, w którym przeprowadzane były badania ankietowe. W porównaniu do innych szkół odsetek osób nieobecnych jest na przeciętnym poziomie wśród dziewcząt i nieco wyższym niż przeciętnie wśród chłopców.

W związku z tym trzeba pamiętać, że przedstawione wyniki nie dają całościowego obrazu zachowań i postaw młodzieży i trzeba zachować ostrożność przy generalizowaniu wyników na całą grupę uczniów klas trzecich.

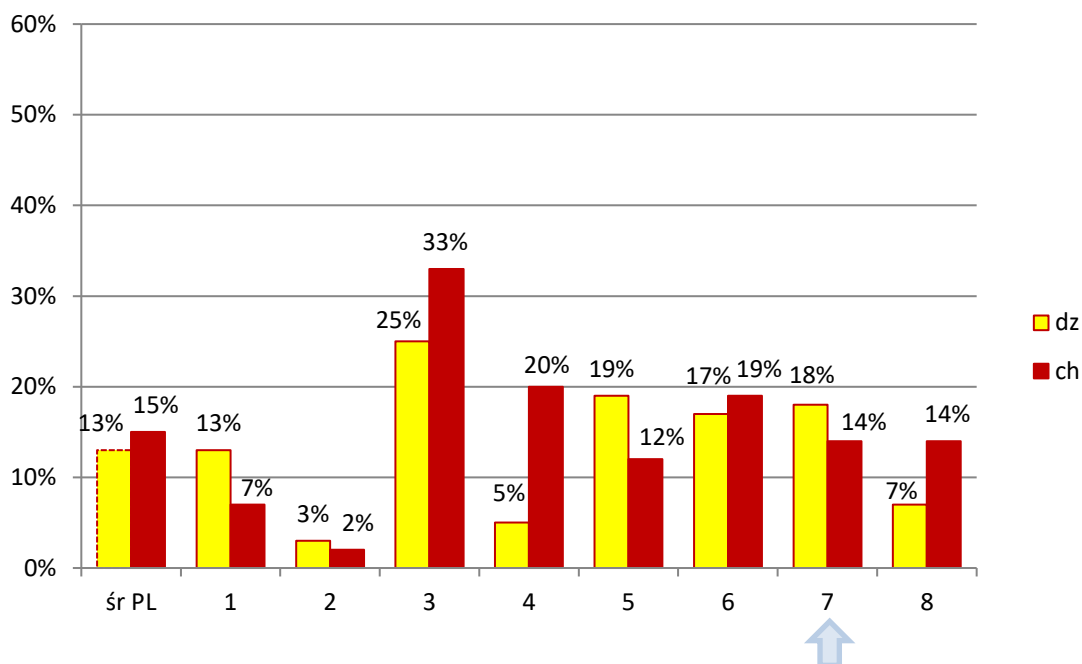
Takie same badania przeprowadzono w wielu szkołach z całej Polski. Wyniki z tomaszowskich szkół zestawiono z danymi z innych szkół z całej Polski. Dobór wyników był dokonany w oparciu o następujące kryteria:

- **kryterium wiekowe** – klasy trzecie,
- **kryterium terminowe** – diagnozy z roku szkolnego 2015/16-2017/18

Dzięki takiemu zestawieniu wyników diagnoz można zobaczyć zachowania i postawy młodzieży z tomaszowskich szkół na tle aktualnych wyników dla tej samej grupy wiekowej.

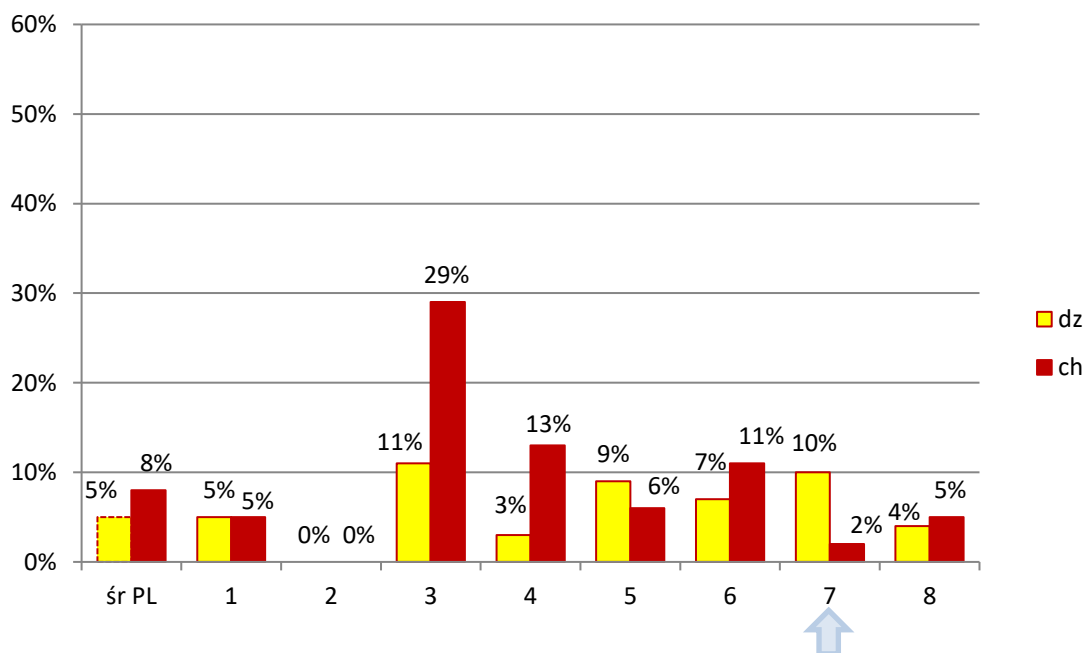
Dodatkowo na wykresach zamieszczono osobne słupki obrazujące średnie wyniki dla klas trzecich ze wszystkich przeprowadzonych przez Fundację diagnoz w latach 2015/16-2016/17 na próbie 1200 uczniów z 8 województw.

Wykres 2. Użycie narkotyku **choć raz** w ciągu ostatnich 6 miesięcy.

Wykres przedstawia odsetek wszystkich osób korzystających z narkotyków w ciągu ostatnich 6 miesięcy. Dane z numerem 7 dotyczą Szkoły Podstawowej nr 10.

Wykres 3. Użycie narkotyku **choć raz** w ciągu ostatnich 30 dni.

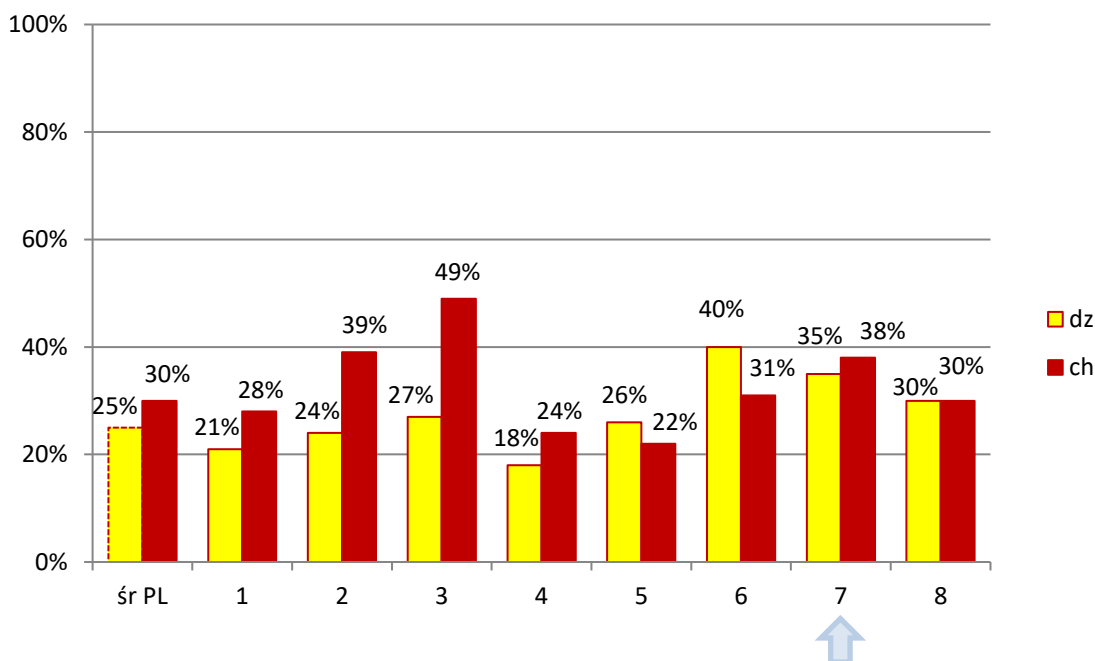
Wykres przedstawia odsetek wszystkich osób korzystających z narkotyków w ciągu ostatnich 30 dni.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że dziewczęta częściej niż chłopcy deklaruowały użycie narkotyku zarówno w ciągu ostatnich sześciu miesięcy, jak i ostatniego miesiąca. Zwraca uwagę fakt, że odsetki uczennic należą do najwyższych w obu zestawieniach.

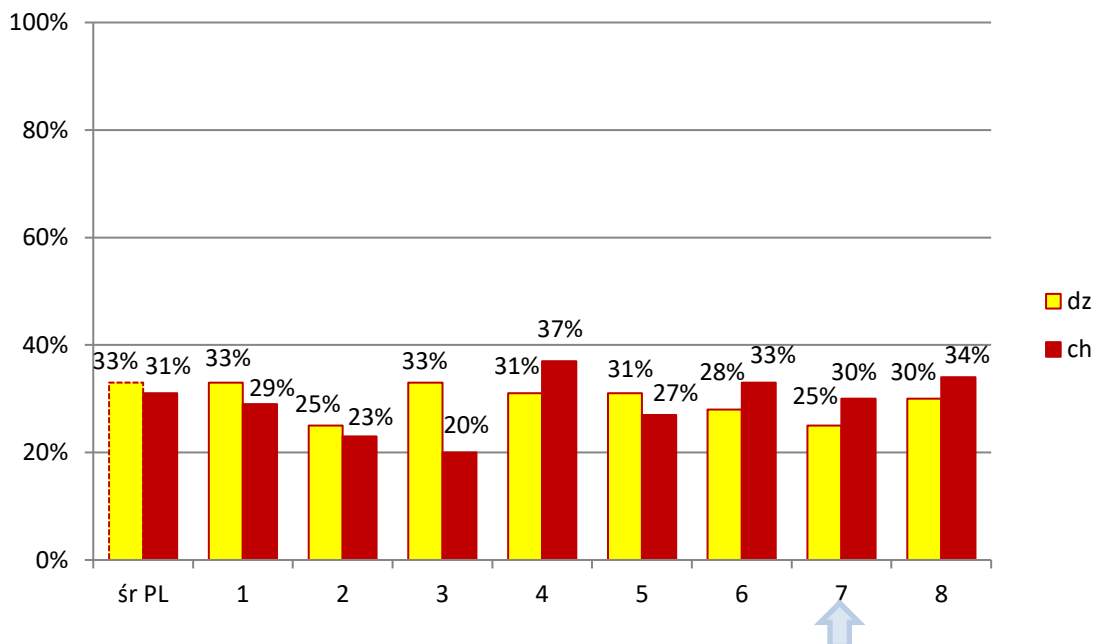
Jednocześnie należy zaznaczyć, że odsetek uczniów deklarujących korzystanie z narkotyków w ciągu ostatniego miesiąca jest niski.

Młodzież częściej deklaruowała korzystanie z narkotyków w czasie ostatniego półrocza niż ostatniego miesiąca. Taki obraz wyników może oznaczać, że część z nich tylko eksperymentowała z zażywaniem narkotyków. Zachodzi jednak obawa, że część młodzieży (10% dziewcząt oraz 2% chłopców), która zgłosiła korzystanie z tego rodzaju substancji psychoaktywnych w ciągu ostatniego miesiąca zażywa narkotyki od dłuższego czasu i może już być na drodze do uzależnienia.

Wykres 4. Przekonanie o możliwości łatwego zdobycia narkotyków.

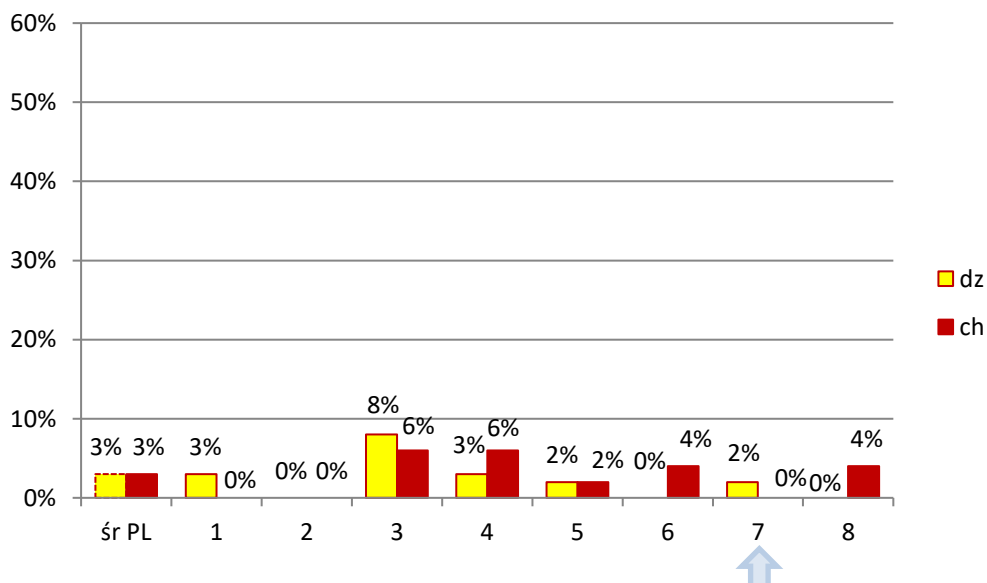
Wykres 5. Przekonanie, że zdobycie narkotyków byłoby bardzo trudne lub niemożliwe.

W analizowanej szkole 35% dziewcząt i 38% chłopców oceniło możliwość zdobycia narkotyków w najbliższym otoczeniu jako dość łatwą lub bardzo łatwą. Odsetki te należą do wyższych wśród badanych szkół.

Wśród osób badanych, 25% dziewcząt i 30% chłopców stwierdziło, że zdobycie narkotyków w najbliższym otoczeniu byłoby bardzo trudne lub niemożliwe. Odsetek uczennic wyrażających taką opinię jest zdecydowanie niższy niż przeciętnie.

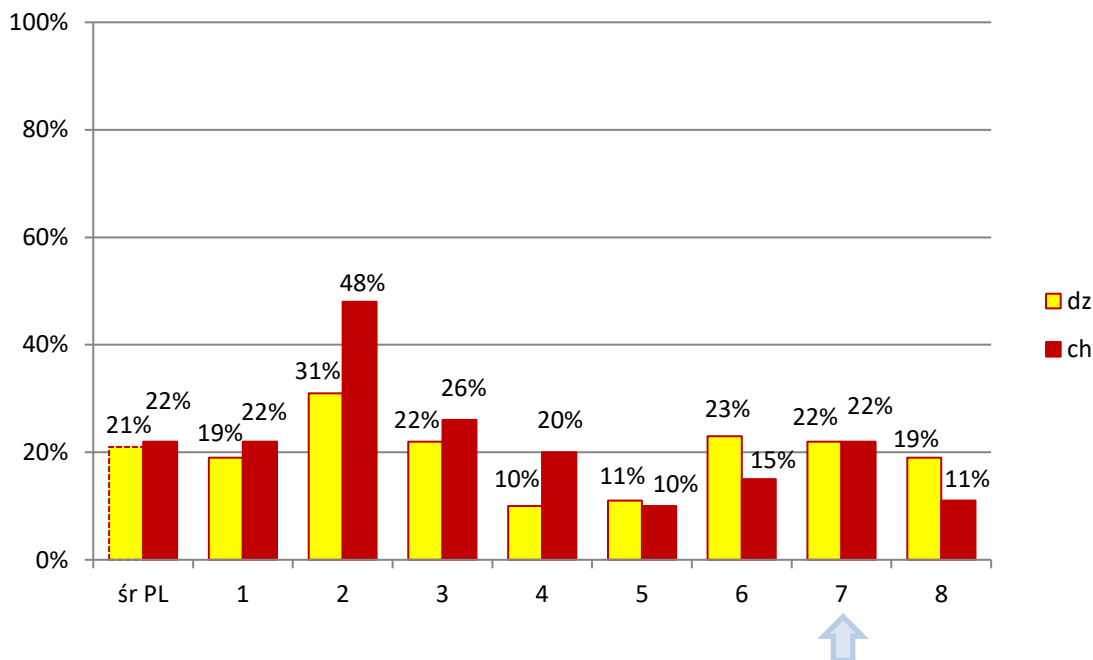
Wykres 6. Użycie dopalaczy choć raz w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

W wyżej wymienionej szkole 2% dziewcząt zadeklarowało użycie dopalaczy choć raz w ciągu minionego roku. Warto podkreślić, że żaden z uczniów nie zgłosił takiego zachowania.

Niezależnie od tego należy zwrócić uwagę, że sięganie po dopalacze może być wstępem do korzystania z innych, nielegalnych środków psychoaktywnych.

Wykres 7. Przekonanie o możliwości łatwego zdobycia dopalaczy.

W analizowanej szkole 22% młodzieży wyraziło przekonanie, że zdobycie dopalaczy byłoby łatwe lub bardzo łatwe. Odsetki te plasują się w okolicach średniej ogólnej dla wielu badanych szkół w Polsce.

Podsumowanie wyników diagnozy.

Przedstawione wyżej wyniki diagnozy ukazują pozytywny obraz młodzieży:

- niski odsetek uczniów deklarujących użycie narkotyków przynajmniej raz w ciągu ostatniego miesiąca,
- żaden z badanych trzecioklasistów nie zgłosił użycia dopalaczy w ciągu ostatniego roku.

Diagnoza wskazuje też na obecność czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemowych, jakimi są: pełna rodzina, rozmowy o ważnych sprawach z rodzicami oraz duże znaczenie wiary (religii) w życiu większości młodzieży.

W badanych klasach w większość zachowań ryzykownych i problemowych bardziej zaangażowani są chłopcy niż dziewczęta. Dotyczy to między innymi przekonania o możliwości łatwego zdobycia narkotyków.

Część zachowań ryzykownych i problemowych w podobnym stopniu dotyczy chłopców i dziewcząt, jak np. przekonanie o możliwości łatwego zdobycia dopalaczy.

Wśród zachowań ryzykownych i problemowych, które w większym stopniu dotyczą dziewcząt niż chłopców należy używanie narkotyków i dopalaczy.

Uwagę zwracają także wyższe od ogólnej średniej odsetki dziewcząt zgłaszających używanie narkotyków.

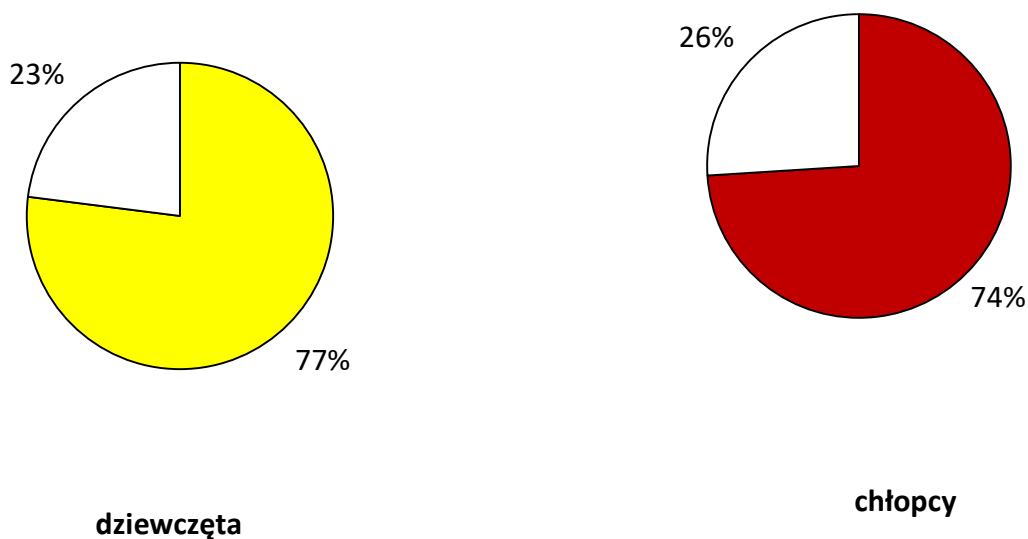
2. Diagnoza problemów związanych z zażywaniem narkotyków i dopalaczy na przykładzie uczniów klas III gimnazjum w roku szkolnym 2017/2018 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7 w Tomaszowie Mazowieckim.

Przedstawiona diagnoza obejmuje zachowania ryzykowne i problemowe młodzieży takie jak zażywanie narkotyków i dopalaczy. Badania ankietowe zostały przeprowadzone 23 kwietnia 2018 roku. Szczegółowa analiza raportów wypełniona przez ankietera w każdej badanej klasie wykazała, że cała grupa młodzieży była zainteresowana badaniem i w poważnie potraktowała wypełnianie ankiet.

Należy więc przyjąć, że przedstawione wyniki rzetelnie opisują sytuację młodzieży obecnej w szkole w dniu badania.

Każdej szkole biorącej udział w badaniu został przyporządkowany numer. Klasy trzecie gimnazjum w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7 zostały oznaczone numerem 6.

Wykres 8. Odsetek osób obecnych na badaniu w stosunku do list szkolnych.

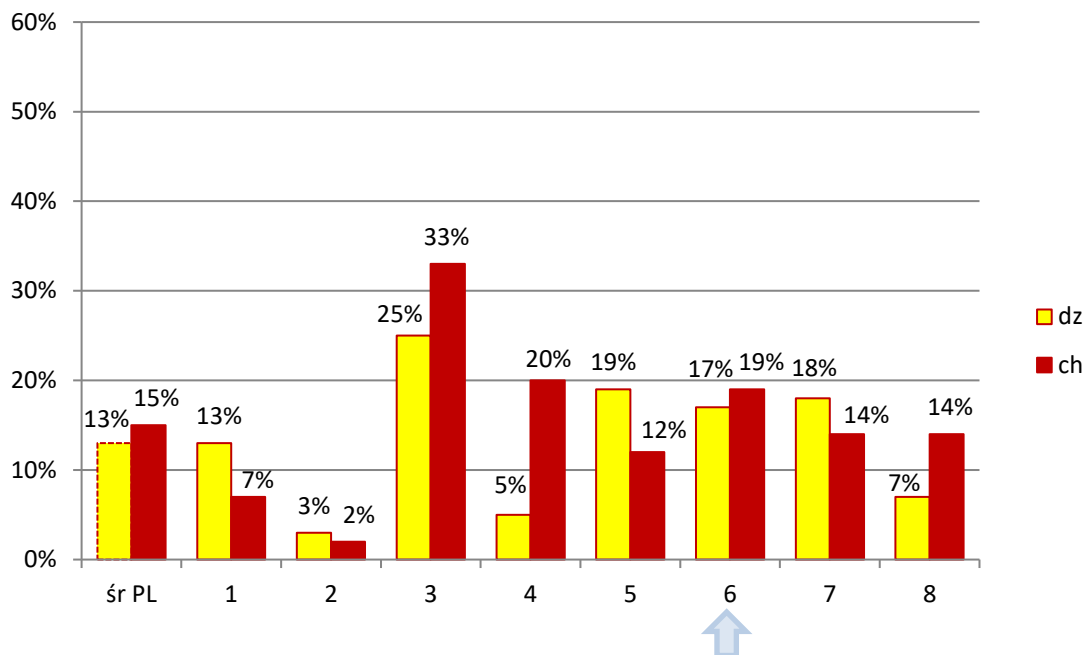

Jak pokazuje powyższe zestawienie wykresów część uczniów była nieobecna w szkole w dniu, w którym przeprowadzane były badania ankietowe.

W porównaniu do innych szkół odsetek osób nieobecnych jest wyższy niż przeciętnie.

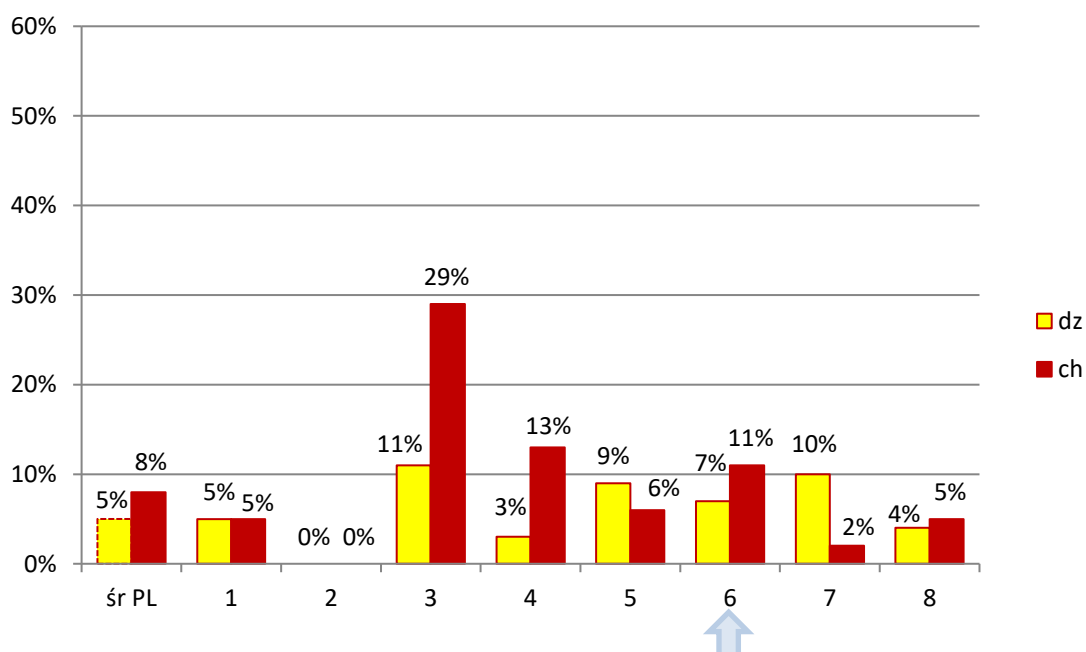
W związku z tym trzeba pamiętać, że przedstawione wyniki nie dają całościowego obrazu zachowań i postaw młodzieży i trzeba zachować ostrożność przy generalizowaniu wyników na całą grupę uczniów klas trzecich.

Wykres 9. Użycie narkotyku **choć raz** w ciągu ostatnich 6 miesięcy.

Wykres przedstawia odsetek wszystkich osób korzystających z narkotyków w ciągu ostatnich 6 miesięcy. Dane z numerem 6 dotyczą Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 7.

Wykres 10. Użycie narkotyku **choć raz** w ciągu ostatnich 30 dni.

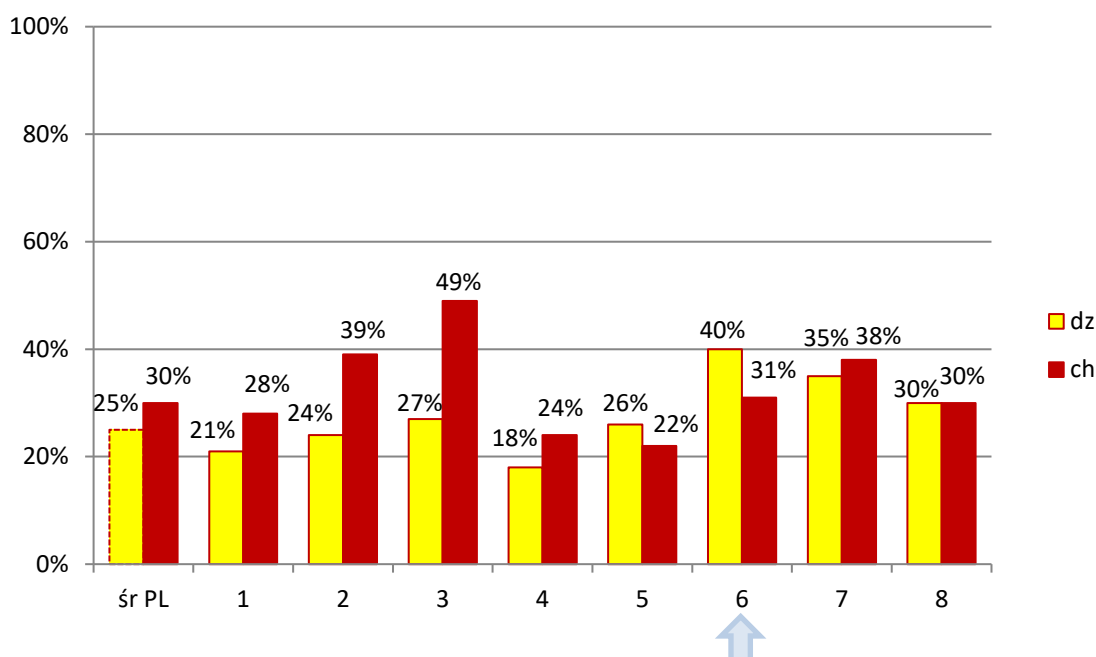

Wykres przedstawia odsetek wszystkich osób korzystających z narkotyków w ciągu ostatnich 30 dni.

W diagnozowanej szkole chłopcy nieznacznie częściej niż dziewczęta deklaruwali użycie narkotyków zarówno w ciągu ostatnich sześciu miesięcy, jak i ostatniego miesiąca. Odsetki młodzieży zgłaszającej użycie narkotyków są nieco wyższe niż przeciętnie.

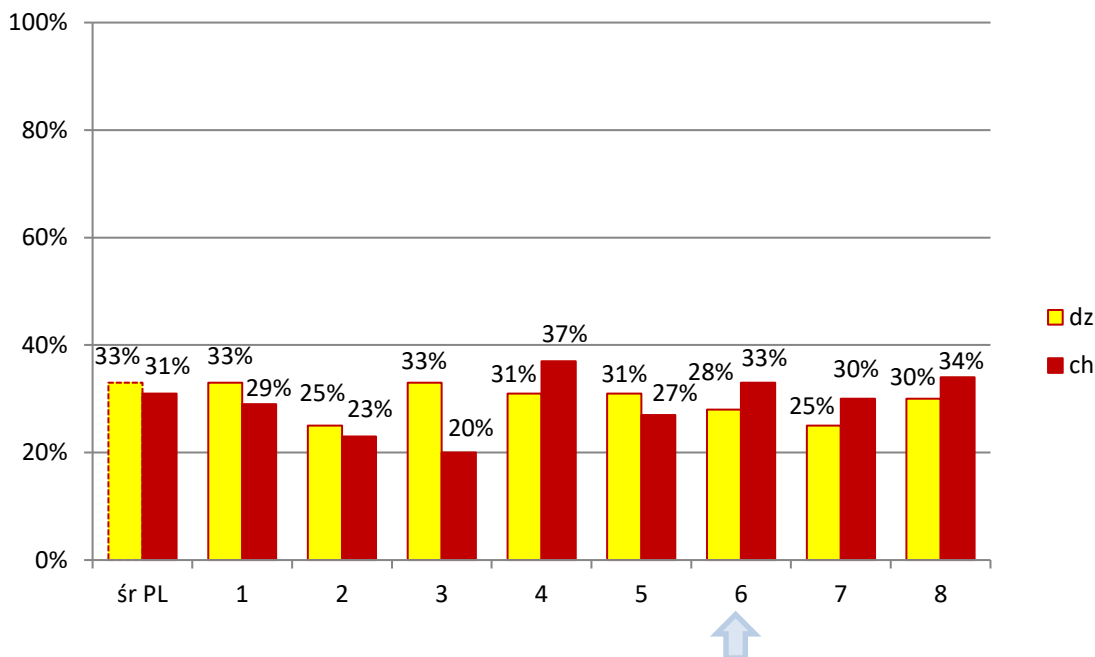
Młodzież częściej deklaruwała korzystanie z narkotyków w czasie ostatniego półrocza niż ostatniego miesiąca. Taki obraz wyników może oznaczać, że część nich tylko eksperymentowała z zażywaniem narkotyków. Zachodzi jednak obawa, że część młodzieży (7% dziewcząt oraz 11% chłopców), która zgłosiła korzystanie z tego rodzaju substancji psychoaktywnych w ciągu ostatniego miesiąca zażywa narkotyki od dłuższego czasu i może już być na drodze do uzależnienia.

Wykres 11. Przekonanie o możliwości łatwego zdobycia narkotyków.

Wykres przedstawia odsetek osób, które twierdziły, że zdobycie narkotyków byłoby dosyć łatwe i bardzo łatwe.

Wykres 12. Przekonanie, że zdobycie narkotyków byłoby bardzo trudne lub niemożliwe.

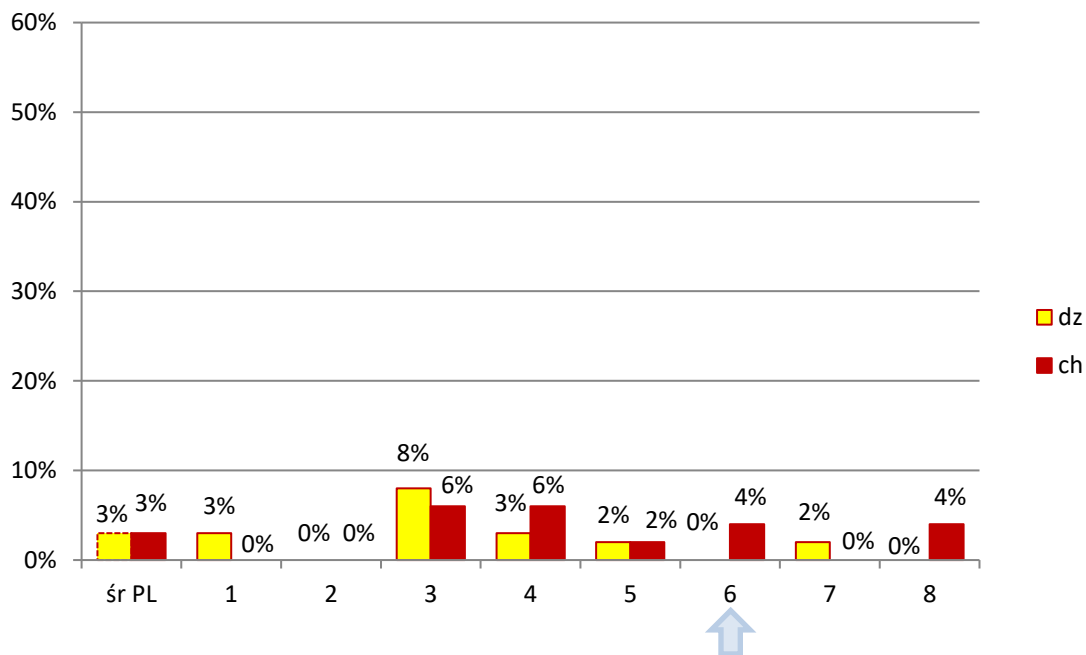

Wykres przedstawia odsetek osób, które twierdziły, że zdobycie narkotyków byłoby niemożliwe i bardzo trudne.

W analizowanej placówce 40% dziewcząt i 31% chłopców oceniło możliwość zdobycia narkotyków w najbliższym otoczeniu jako dość łatwą lub bardzo łatwą. Odsetek dziewcząt, które dokonały takiej oceny jest najwyższy w prezentowanym zestawieniu.

Wśród osób badanych, 28% dziewcząt i 33% chłopców stwierdziło, że zdobycie narkotyków w najbliższym otoczeniu byłoby bardzo trudne lub niemożliwe. Odsetek uczennic wyrażających taką opinię jest nieco niższy niż przeciętnie.

Wykres 13. Użycie dopalaczy **choć raz** w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

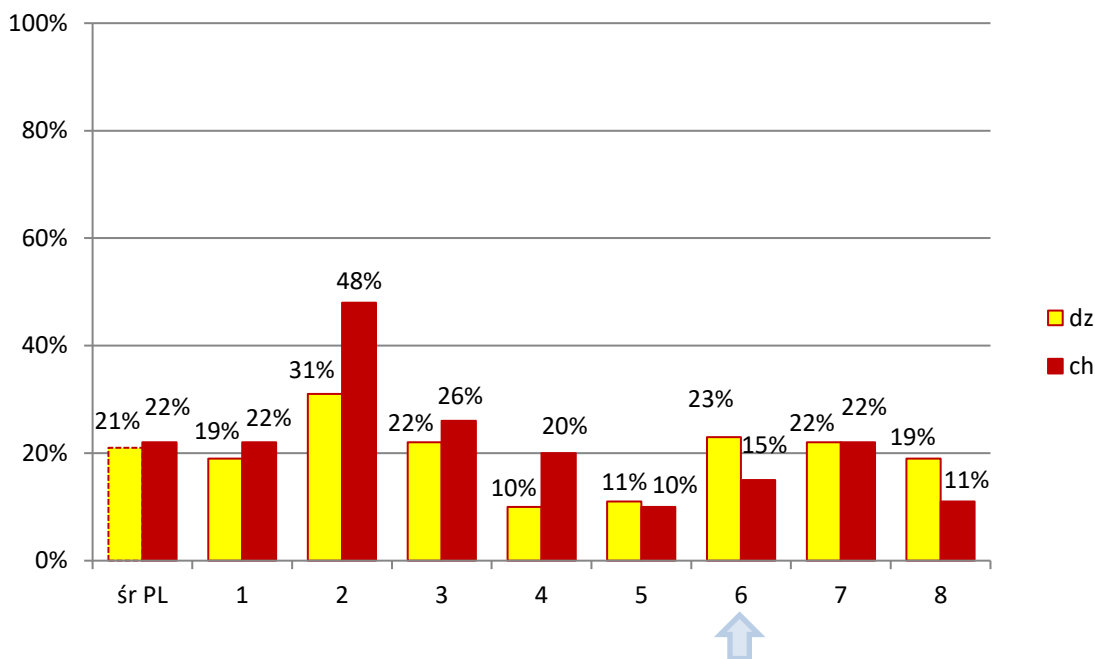

Wykres przedstawia odsetek wszystkich osób korzystających z dopalaczy w ciągu ostatnich 12 miesięcy.

W diagnozowanej szkole 4% chłopców zadeklarowało użycie dopalaczy choć raz w ciągu minionego roku. Warto podkreślić, że żadna uczennica nie zgłosiła takiego zachowania.

Niezależnie od tego należy w tym miejscu zwrócić uwagę, że sięganie po dopalacze może być wstępem do korzystania z innych, nielegalnych środków psychoaktywnych.

Wykres 14. Przekonanie o możliwości łatwego zdobycia dopalaczy.

Wykres przedstawia odsetek osób, które zaznaczyły odpowiedź -dosyć łatwe i bardzo łatwe.

W wyżej wymienionej szkole 23% dziewcząt i 15% chłopców wyraziło przekonanie, że zdobycie dopalaczy byłoby łatwe lub bardzo łatwe. Odsetek chłopców deklarujących taką opinię należy do najniższych wśród badanych placówek.

Podsumowanie wyników diagnozy.

Przedstawione wyżej wyniki diagnozy ukazują pozytywny obraz młodzieży. Żadna z badanych trzecioklasistek nie zgłosiła użycia dopalaczy w ciągu ostatniego roku.

Diagnoza wskazuje też na obecność czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemowych, jakimi są: pełna rodzina, rozmowy o ważnych sprawach z rodzicami oraz duże znaczenie wiary (religii) w życiu większości młodzieży.

W badanych klasach w większość zachowań ryzykownych i problemowych bardziej zaangażowani są chłopcy niż dziewczęta. Dotyczy to takich kwestii jak: użycie narkotyków ciągu ostatniego miesiąca i użycie dopalaczy.

Część zachowań ryzykownych i problemowych, jak używanie narkotyków w ciągu ostatniego półrocza w podobnym stopniu dotyczy chłopców i dziewcząt.

Natomiast takie zachowania ryzykowne i problemowe jak przekonanie o możliwości łatwego zdobycia narkotyków i dopalaczy w większym stopniu dotyczy dziewcząt niż chłopców.

V. REALIZACJA ZADAŃ MIEJSKIEGO RPOGRAMU

Zadanie I
Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

I.1. Dofinansowanie programów z zakresu terapii i rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia.

Podpisano umowę z psychologiem na przeprowadzenie terapii grupowej dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Terapia prowadzona była podczas dyżurów raz w tygodniu w siedzibie Poradni Leczenia Uzależnień w okresie:

1.01.2018 – 12.12.2018 r. z terapii skorzystało 139 osób uzależnionych i 49 osoby współuzależnione.

4.01.2017 r. – 15.12.2017 r. z terapii skorzystało 70 osób uzależnionych i 10 osoby współuzależnione.

16.03.2016 r. – 15.12.2016 r. z terapii skorzystało 129 osób uzależnionych i 52 osoby współuzależnione.

I.2. Wpieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

W ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym udzielono wsparcia w latach 2016-2018 poniższym organizacjom:

Tabela 1. Wsparcie działalności stowarzyszeń w zakresie rozwiązywania problemów narkomani.

lp.	nazwa organizacji	nazwa zadania	Dotacja 2016 r.	Dotacja 2017 r.	Dotacja 2018 r.
3.	„Aby nikt nie zginął”	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży	30.000,00 zł	30.000,00 zł	35.000,00 zł
Razem			95.000,00 zł		

Źródło: Dane zebrane z Wydziału Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim.

I.3. Finansowanie zatrudnienia specjalistów w obszarze profilaktyki uzależnień.

W siedzibie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w okresie sprawozdawczym udzielane były porady **Konsultanta ds. FAS:**

od 1 lutego do 16 grudnia 2016 roku odbyło się 25 dyżurów oraz 112 konsultacji i rozmów.

w okresie od 13.02.2017 r. do 30.06.2017 r. oraz od 13.10.2017 r. do 15.12.2017 r. Podczas 35 dyżurów odbyło się 99 konsultacji i rozmów.

od 01.02.2018 r. do 29.06.2018 r. oraz od 01.10.2018 r. do 14.12.2018 r. odbyło się 16 dyżurów i 64 konsultacji i rozmów.

Podczas dyżurów udzielano informacji na temat:

- ❖ - FAS i FASD (objawy, zapobieganie, zmniejszanie skutków poprzez terapię, sposób postępowania i pracy z dzieckiem, wstępna diagnoza);
- ❖ - problemów wynikających z zaburzonej sytuacji rodzinnej spowodowanej alkoholem, niewydolnością wychowawczą czy niezgodnym pożyciem małżonków;
- ❖ - problemów szkolnych dzieci – sytuacji dydaktycznej, wychowawczej, stresu szkolnego;
- ❖ - pracy z dziećmi dotkniętymi zaburzeniem i ich rodzicami.

W 2017 roku w ramach umowy na prowadzenie zajęć z młodzieżą ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego o tematyce FAS (Płodowy Zespół Alkoholowy) i FASD (Poalkoholowe Spektrum Zaburzeń Rozwojowych) przeprowadzono szkolenia nt. „Podstawy wiedzy o Płodowym Zespole Alkoholowym FAS”, w szkoleniach uczestniczyło: 250 uczennic z klas drugich i trzecich klas gimnazjalnych. Zajęcia prowadzone były w okresie od 13.02.2017 r. - 30.06.2017 r. Ponadto uczennice objęte były ankietą nt. wiedzy o FAS na początku i zakończeniu zajęć. Ankieta umożliwiła ocenę przyrostu wiedzy nt. Płodowego Zespołu Alkoholowego. Wyniki przeprowadzonej ankiety wskazują na prawie 100 % przyrost wiedzy nt. FAS.

I.4. Warsztaty integrujące członków rodziny o charakterze wychowawczym i terapeutycznym.

Gmina Miasto w latach 2006-2018 włączyła się w ogólnopolską kampanię pod hasłem "Postaw na rodzinę" Krakowskiej Akademii Profilaktyki. Kampania wykorzystuje jedną z najskuteczniejszych strategii profilaktycznych – Strategię Rozwijania Umiejętności Wychowawczych. „Postaw na rodzinę” jest przedsięwzięciem profilaktycznym nakierowanym na rodzinę. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach kampanii dla dzieci wraz z rodzicami z rodzin dotkniętych uzależnieniem zorganizował zajęcia o charakterze wychowawczym i terapeutycznym z udziałem psychologa. Zorganizowano cykl warsztatów dla rodziców prowadzonych przez terapeutę. Podczas warsztatów poruszano następujące tematy: prawidłowa komunikacja rodzic – dziecko; prawidłowe postawy rodzicielskie, czyli rodzice wolni od alkoholu; jak rozpoznać, że dziecko zażywa środki odurzające; jak na rozwój młodego człowieka wpływa środowisko rodzinne z problemem alkoholowym. Zakres tematyczny warsztatów dotyczył również „Zagrożeń współczesnego świata – narkotyków, alkoholu, dopalaczy”, „Jak powiedzieć NIE – asertywność w stosunku do problemu uzależnienia”, „Czuję się bezpiecznie, bo agresji, przemocy, alkoholowi i narkotykom mówię STOP”, „Poznajmy się lepiej - czy wiem co robi moje dziecko?”. W ramach kampanii Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki dokonała zakupu materiałów promujących kampanii.

Zadanie II

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

II.1 Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

W okresie sprawozdawczym w ramach zadania „prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży” Fundacja „Aby nikt nie zginął” zorganizowała 3 konferencje szkoleniowe „Stop uzależnieniom”. Konferencja skierowana była do instytucji zajmujących się profilaktyką uzależnień. Celem konferencji było przekazanie uczestnikom narzędzi do pracy w sferze przeciwdziałania uzależnieniom, zwłaszcza młodych ludzi, a także wyposażenie w wiedzę i umiejętności z zakresu wprowadzenia zmian w mentalności uzależnionej, które mogą być stosowane w codziennej pracy. W konferencji wzięło udział w 2016 r. - 29 osób, w 2017r. -30 osób, w 2018 r.-24 osoby.

II.2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.

Podczas IX Pikniku Organizacji Pozarządowych, który odbył się w dniu 28 sierpnia 2016 roku firma NOWE HORYZONTY z Wrocławia przeprowadziła usługę szkoleniowo - warsztatową „Namiot profilaktyczny” polegającą na podniesieniu poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku oraz dystrybucji materiałów profilaktycznych.

II.3. Wspieranie programów profilaktycznych w placówkach oświatowo– wychowawczych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodziców i opiekunów, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych.

Placówki oświatowe w ramach profilaktyki szkolnej zrealizowały następujące programy:

Tabela 1. Programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałania narkomanii realizowane w roku szkolnym 2015/2016 w placówkach oświatowych.

placówka oświatowa	nazwa programu	liczba uczniów	liczba nauczycieli	liczba rodziców
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1	Szkolny program profilaktyki "Dbam o zdrowie"	198	16	200
	„Uwaga dopalacze i narkotyki”	198	16	200
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	„Marysia w krainie bajek”	105	4	100
	"NIE, dziękuję"	227	8	0
	"Młodzież na rozdrożu"	48	0	0
	„Promowanie zdrowego stylu życia w celu przeciwdziałania uzależnieniom”	49	0	28
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3	Brak	0	0	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4	„Marysia z krainy bajek”	246	11	0
	„Znajdź właściwe rozwiązanie”	338	16	338
	„Program uzależnień ze szczególnym uwzględnieniem dopalaczy”	560	16	560

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5	Szkolny Program Profilaktyczny			
	„Uzależnieniom mówimy NIE!”	65	15	120
	„Znajdź właściwe rozwiązanie”	25	1	0
	Spójrz inaczej”	90	1	0
	„Promowanie zdrowego stylu życia w celu przeciwdziałania uzależnieniom”	30	0	0
	„Szkolny program profilaktyczny”	250	12	250
Zespół Szkół Nr 4	„Marysia z bajki”	120	0	0
	„Promowanie zdrowego stylu życia w celu przeciwdziałania uzależnieniu od dopalaczy, papierosów, narkotyków i leków”	53	0	0
Zespół Szkół nr 8	„Witamy wiosnę z elementami profilaktyki uzależnień”	420	28	0
	Żyjemy bez nałogów”	420	28	0
	„Idzie nowe – trudny okres dorastania”	40	2	35
	„Dopalacze a zdrowie psychiczne”	40	4	0
	„Masz jedno życie powtórki nie będzie”	106	6	0
Gimnazjum Nr 3	„Dopalaczom mówimy stop, wybieramy zdrowie”	400	2	100

	„Znajdź właściwe rozwiązanie”	25	2	25
	„Dopalaczom mówimy stop. Wybieramy zdrowie”	24	0	24
Gimnazjum Nr 6	„Znajdź właściwe rozwiązanie”	39	3	0
	Warsztaty o tematyce „HIV/AIDS”	41	0	0
	Warsztaty nt. „zachowań ryzykownych”	113	0	0
	Spektakl „Wspomnienia narkomanki”	69	0	0
	Spotkanie profilaktyczne nt. uzależnień	0	0	74
Gimnazjum nr 7	„Stop dopalaczom”	480	25	480
	„Postaw na rodzinę”			

Źródło: Dane zebrane z placówek oświatowych.

Tabela 2. Programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałaniu narkomanii realizowane w roku szkolnym 2016/2017 w placówkach oświatowych.

placówka oświatowa	nazwa programu	liczba uczniów	liczba nauczycieli	liczba rodziców
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1	Szkolny program profilaktyki "Zachowaj Trzeźwy Umysł"	231	23	150
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	„Uczniowska Akademia Trzeźwości”	39	2	100
	"NIE, dziękuję", „Bieg po zdrowie”	200	10	26

	"Promowanie zdrowego stylu życia w celu przeciwdziałania uzależnieniom"	47	0	0
	Pogadanki na temat przeciwdziałania uzależnieniom od dopalaczy, narkotyków, papierosów i leków	132	0	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3	Pogadanki profilaktyczne „Czy moje dziecko bierze?”			0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4	"Trzymaj formę"	360	3	320
	„Młodzież na rozdrożu”	92	4	85
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5	„Uzależnieniom mówimy NIE”	120	60	0
	„Trzymaj Formę”	60	6	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6	„Znajdź właściwe rozwiązanie” „Trzymaj formę” „Spójrz inaczej”	280	4	90
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7	„Alkohol i dopalacze”	150	12	0
	„Alkohol”	300	30	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8	Warsztaty profilaktyczne o tematyce FAS	295	30	98
	„Zmieniamy Internet na lepsze”			

	„Niebezpieczna podróż z Białą Damą”			
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9	„Dopalaczom mówimy stop. Wybieramy zdrowie”	73	4	73
	„Łódź Ratunkowa”	268	13	0
	„Trzymaj formę”	268	28	30
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10	„Zachowaj Trzeźwy Umysł”	350	30	74
Szkoła Podstawowa nr 10	Promowanie zdrowego stylu życia w celu przeciwdziałania uzależnieniom	53	0	0
	„Uczniowska Akademia Trzeźwości”	53	0	0
	„Marysia z bajki”	120	0	0
	„Ja to wszystko, co mam”	10	0	0
	FAS -Płodowy zespół alkoholowy	50	0	0

Źródło: Dane zebrane z placówek oświatowych.

Tabela 3. Programy profilaktyczne z zakresu przeciwdziałaniu narkomanii realizowane w roku szkolnym 2017/2018 w placówkach oświatowych.

placówka oświatowa	nazwa programu	liczba uczniów	liczba nauczycieli	liczba rodziców
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1	Szkolny program Wychowawczo-Profilaktyczny	154	8	120
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2	„Uczniowska Akademia Trzeźwości”	39	2	0

	"NIE, dziękuję", „Bieg po zdrowie”	300	14	0
	"Promowanie zdrowego stylu życia w celu przeciwdziałania uzależnieniom"	56	0	0
	„Moje dziecko – moje dobro”	0	0	70
	Pogadanka związana z przeciwdziałaniem uzależnieniom od dopalaczy, narkotyków papierosów i leków	130	0	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4	"Trzymaj formę"	360	3	320
	„Młodzież na rozdrożu”	92	4	85
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 5	„Uzależnieniom mówimy NIE”	120	60	0
	„Trzymaj Formę”	60	6	0
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 6	„Znajdź właściwe rozwiązanie”			
	„Trzymaj formę”	280	4	90
	„Spójrz inaczej”			
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7	„Alkohol i dopalacze”	150	7	0
	„Postaw na rodzinę”	300	12	0
	Spotkanie profilaktyczne z pracownikami Komendy Powiatowej Policji	230	12	0
	„Trzymaj formę”	380	18	380

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 8	„Podstawy wiedzy o FAS”	40	2	0
	„Niebezpieczne pułapki uzależnień”	121	6	0
	„Żyj zdrowo i kolorowo”	423	17	0
	„Idzie nowe-trudny okres dorastania”	0	2	34
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9	Realizacja programu na godz. wychowawczych	392	19	0
	„Dopalaczom mówimy stop. Wybieramy zdrowie”	73	4	73
	”Łódź Ratunkowa”	268	13	0
	„Trzymaj formę”	268	28	30
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10	„Łódź ratunkowa”	270	14	0
	„Młodzież na rozdrożu”	50	3	0
Szkoła Podstawowa nr 14	„Młodzież na rozdrożu”	26	0	0
	„Trzymaj formę”	19	1	19
	„Bieg po zdrowie”	68	0	68
	Zajęcia w ramach Światowego Dnia Zdrowia z przedstawicielem PSSE (Sanepidem)	60	0	0

Źródło: Dane zebrane z placówek oświatowych.

II.4. Wspieranie realizacji innych niż rekomendowane pozalekcyjnych lub pozaszkolnych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

➤ W ramach zadania pn. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży” Fundacja „Aby nikt nie zginął” otrzymała dotację na przeprowadzenie profilaktycznych spotkań informacyjno – edukacyjnych pn. „Łódź Ratunkowa” adresowanych do uczniów.. W ramach spotkań prowadzonych w dynamicznej formie, ukazano negatywne skutki zażywania narkotyków, a także fatalne ich działanie w każdej sferze życia (fizycznej, psychicznej). Podstawowym celem zajęć było zniechęcenie młodzieży do inicjacji narkotykowej. Spotkania były opracowane i prowadzone przez profesjonalnych terapeutów i trenerów posiadających bogate doświadczenie w pracy z młodzieżą i dorosłymi. W spotkaniach, zależnie od wielkości i wieku grupy oprócz formy mini wykładu prowadzono dyskusję, ćwiczenia, oraz prezentowano autentyczne „świadectwo” uwolnienia z nałogu narkomanii, a także materiały filmowe inspirujące do wyciągania osobistych wniosków odnoście postaw i przekonań nt. środków odurzających. Młodzi ludzie poznali też autentyczne historie osób, które zetknęły się z narkotykami, które wyszły z nałogu. Uczestnicy zajęć mieli możliwość zdefiniowania swoich własnych wartości i celów, które mogą być osobistą siłą do oparcia się zagrożeniu sięgania po środki zmieniające świadomość. W czasie warsztatów podkreślono też w sposób szczególny siłę presji grupy, gdzie uczniowie mogli doświadczyć jak mocno działa ona na decyzje i wybory.

W 2018 r przeprowadzono 25 spotkań w 2 szkołach z udziałem około 670 osób

W 2017 r. przeprowadzono 12 spotkań w 2 szkołach z udziałem około 530 osób.

W 2016 r. przeprowadzono 10 spotkań w 2 szkołach z udziałem około 320 osób.

➤ W okresie od 11.04.2018 r. do 14.06.2018 r. realizowane były przez Fundację warsztaty „Uczniowska Akademia Trzeźwości”. W dwóch wybranych placówkach zainicjowany w 2016 roku na terenie miasta pilotażowy projekt profilaktyczny realizowany w cyklu 3-letnim z tą samą grupą dzieci (okres nauki w klasie IV-VI szkoły podstawowej), przygotowujący je do wejścia

w okres życia, w którym najczęściej następuje inicjacja alkoholowo – narkotykowa (wiek edukacji w gimnazjum). Programem objęto uczniów z 4 klas z dwóch szkół podstawowych.

- W ramach zajęć prowadzonych w formie warsztatów kontynuowano pracę nad postawą świadomą, dojrzałą i odpowiedzialną wobec pojawiających się zagrożeń związanych z wchodzeniem w kontakt z substancjami psychoaktywnymi. W sumie zrealizowano 20 spotkań, a programem objętych zostało 99 uczniów z dwóch szkół.
- W okresie od 24.04.2018 r. do 5.12.2018 r. odbył się cykl siedmiu zaplanowanych otwartych warsztatów dla młodzieży o charakterze profilaktyczno-wychowawczym pn. „Laboratorium pasji i talentu”, który zajął 20 godzin w ramach pracy społecznej. Zajęcia warsztatowe rozpoczęły się 24 kwietnia i miały następujący przebieg: 24.04 zajęcia ruchowo – taneczne, zajęcia technik ekspresji ciała i akceptacji siebie pn. „ RTG ciała- Ruch, Taniec, Gest”, 29.05 – warsztaty pn. „Zmienić nałóg na pasję” z udziałem Piotra „Olo” Oleksika – byłego narkomana, 05.06 – zajęcia plastyczne „Talent, Pasja, Trud”, 18.10 – warsztat z zakresu produkcji i twórczości muzycznej z udziałem muzyka Adama Diedzica pn. „Otwórz się i zagraj sobie”, 30.10 – warsztat prowadzony przez prawnika mec Pawła Wasilewskiego pn. „Nie daj się” 19.11 – warsztaty z dobrego stylu ubioru „Pokochaj siebie”, 05.12 – „Mikołajki na rolkach”. Praca społeczna związana z organizacją zajęć wynosiła 20 godzin.

II.5. Udział w akcji/kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii lub promujące zdrowy styl życia bez używania środków odurzających.

Po raz ósmy Gmina Miasto zaangażowała się w ogólnopolską kampanię pod hasłem "Postaw na rodzinę". W ramach kampanii odbył się piknik w dniu 21.06.2018r. na terenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Cekanowskiej 5. Głównym organizatorem był MOPS przy współudziale Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim i Gminnego Ośrodka Kultury w Ujeździe. Do udziału zaproszone były 72 rodziny w tym 165 dzieci. W pikniku udział brały również rodziny, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu 14 rodzin;

Piknik poprzedził cykl warsztatów z rodzicami (w każdy poniedziałek w miesiącu czerwcu), które prowadzili psycholodzy zatrudnieni w MOPS:

- ✚ „Tabletowe dzieci” – wprowadzenie do tematu poprzez dyskusję;
- ✚ „Dlaczego mówimy o korzystaniu z telefonu – tabletu lub telewizji w kategoriach uzależnienia”;
- ✚ „Uzależnienia od gier komputerowych i portali społecznościowych”;
- ✚ „Profilaktyka uzależnienia od elektronicznych gadżetów i Świata wirtualnego”

Odbyły się również jednorazowe warsztaty dla rodziców z funkcjonariuszami KPP w Tomaszowie Mazowieckim pt. „ Odpowiedzialność nieletnich i rodziców w przypadkach nadużywania substancji psychoaktywnych – przepisy prawa”.

II.6. Opracowywanie, wydawanie oraz upowszechnianie materiałów informacyjno – edukacyjnych lub zakup innych publikacji oraz czasopism z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii.

- W 2016 roku zakupiono 2 tysiące egzemplarzy komiksu profilaktycznego pt. „Mocarz”, który został przekazany wszystkim uczniom szkół gimnazjalnych z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego.
- W 2017 roku Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki przekazała do tomaszowskich szkół pakiety materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przemocy.
- Zakupiono prenumeratę na lata 2016,2017,2018 miesięczników „Świat Problemów”, „Remedium” i „Wychowawca”, które zostały przekazane szkołom podstawowym i gimnazjalnym, stowarzyszeniom abstynenckim oraz świetlicy socjoterapeutycznej. Tematyka czasopism dotyczy profilaktyki oraz promocji zdrowego stylu życia.

II.7. Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie zapobiegania narkomanii poprzez wspieranie organizowania spotkań (konferencji, seminariów), których celem będzie rozwój wiedzy oraz wymiana doświadczeń).

Dnia 5 listopada 2018 r. zorganizowano konferencję szkoleniową pn. „STOP! Uzależnieniom”. Konferencja odbyła się w formie Moderowanej Sesji Problemowej, a jej głównym celem było wspólne wypracowanie najważniejszych założeń do Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na najbliższe lata. W sesji wzięły udział 24 osoby, byli to przedstawiciele władz, organizacji pozarządowych, szkół, rodziców i młodzieży z terenu Tomaszowa Mazowieckiego. W czasie konferencji, która miała charakter warsztatowy uczestnicy mieli możliwość poznania w praktyce narzędzi stosowanych w grupowym rozwiązywaniu problemów. Praca społeczna na rzecz konferencji szkoleniowej objęła informację i promocję zajęć, opracowywanie i przygotowywanie narzędzi, możliwych scenariuszy przebiegu sesji oraz materiałów technicznych i wyniosła ogółem 14 godzin.

II.8. Organizacja lokalnych imprez (m.in. koncerty, konkursy, festyny, zawody, pikników, Dzień Dziecka itp.) dla ogółu dzieci i młodzieży promujące zdrowy styl życia wolnego od uzależnień.

- W dniu 1 czerwca 2018 roku w ramach Miejskiego Dnia Dziecka zorganizowano widowisko dla dzieci pt. „O czym marzą drzewa”. Dla najmłodszych zorganizowano szereg animacji, gier i zabaw.
- W dniach 1 i 2 czerwca 2017 roku odbyły się obchody Miejskiego Dnia Dziecka na terenie Galerii Tomaszów na Placu Kościuszki. W ramach atrakcji wystawiono spektakl ekologiczny dla dzieci „Zielona wyspa Pirata Pifpafa” oraz zapewniono szereg animacji i zabaw oraz koncert zespołu „Cree”.
- W dniu 1 czerwca 2016 na Placu Kościuszki odbyła się impreza z okazji **Dnia Dziecka pod nazwą „Piłkarska Rodzina”**. Święto połączone było z **Ogólnopolskim Głosem Profilaktyki** – akcją zainicjowaną przez Komendę Główną Policji, która miała na celu wzmocnienie twórczej profilaktyki. Zabawa przed sceną oraz na stoiskach animacyjnych przygotowanych przez placówki kultury, organizacje oraz sponsora trwała do późnych godzin popołudniowych. Współorganizatorami byli: Urząd Miasta Tomaszowa Mazowieckiego, Komenda Powiatowa Policji, Miejskie Centrum Kultury, RKS Lechia, Akademia Piłkarska LV Power Energy Drink, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Helen Doron English oraz firma FINES.
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach akcji „Postaw na Rodzinę” organizował w latach 2016,2017,2019 piknik. Do udziału w pikniku zostały zaproszone rodzin z dziećmi, dotknięte problemem: bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych oraz przemocy w rodzinie. Podczas pikniku zorganizowano wiele zabaw i konkursów integrujących. Dużym zainteresowaniem cieszyły się stanowiska artystyczne: malowanie domków oraz malowanie portretu własnej rodziny na prześcieradle. Pracownicy socjalni MOPS aktywnie uczestniczyli we wspólnej zabawie oraz zapewniali obsługę techniczną pikniku. Współorganizatorami byli: Urząd Miasta w Tomaszowie Mazowieckim, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Miejski Ośrodek Kultury.

II.9. Działania edukacyjne dla rodziców w celu rozwijania umiejętności wychowawczych.

- Fundacja „Aby nikt nie zginął” otrzymała dotację na przeprowadzenie cyklu 4 spotkań o charakterze edukacyjno – warsztatowym dla rodziców w trzech placówkach oświatowych na

terenie Tomaszowa Mazowieckiego. W spotkaniach, które odbyły się w okresie od 16 do 21 października 2018 r. udział wzięło 180 rodziców .

Na spotkaniach poruszano takie kwestie jak rola rodzica w niwelowaniu przyczyn sięgania przez dziecko po środek psychoaktywny, strategie wychowawcze związane z zaspokojeniem podstawowych potrzeb psychologicznych i społecznych dziecka, postawy rodzicielskie wpływające na fałszywe lub prawdziwe przekonania dziecka o substancjach psychoaktywnych.

➤ Fundacja TOMY w okresie sprawozdawczym realizowała zadanie pt. „Działania edukacyjne dla rodziców w celu rozwijania umiejętności wychowawczych”. W ramach zadania odbywały się spotkania indywidualne ze specjalistami. Spotkania odbywały się w Punkcie Poradnictwa Rodzinnego przy Fundacji w poniedziałki, środy i piątki.

II.10. Organizacja wypoczynku w okresie ferii zimowych i wakacji z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

➤ W latach 2016-2019 zorganizowany był wypoczynek zimowy i letni dla uczniów ze szkół terenu miasta. Uczestnicy brali udział zarówno w zajęciach sportowych na basenie, torze tyżwiarskim, kręgielni, salach gimnastycznych jak i w wyjściach do kina. Przeprowadzone także zajęcia profilaktyczne na temat uzależnień, w tym agresji, zdrowego stylu życia, sytuacji konfliktowych i stresowych.

➤ Udzielono wsparcia finansowego Miejskiemu Centrum Kultury na współorganizację ferii zimowych i wakacji. Podczas ferii zimowych dzieci brały udział w zajęciach sportowych, muzycznych, plastycznych, grach i zabawach na świeżym powietrzu. Nie zabrakło pogadanek, rebusów i zagadek związanych z profilaktyką uzależnień. Zorganizowano wyjścia na basen, kręgielnię do Skansenu, a także wycieczki jednodniowe.

➤ W ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego Prezydent ogłosił konkurs na organizację ferii zimowych i wypoczynku podczas wakacji.

II.11. Realizacja projektów profilaktycznych dla młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania środków psychoaktywnych, w tym również wspieranie przedsięwzięć opracowanych i realizowanych przez młodzieżowych liderów, skierowanych do grup rówieśniczych.

W dniach 17 i 18 maja 2016 roku w ramach „Tomaszowskiego Forum Trzeźwości” przeprowadzono spotkania profilaktyczne z zakresu profilaktyki antynarkotykowej w ramach projektu „RapPedagogia” pt. „Masz jedno życie powtórki nie będzie” dla uczniów klas gimnazjalnych z Gimnazjum Nr 3, Gimnazjum Nr 4, Gimnazjum Nr 6 i Gimnazjum Nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim.

➤ W 2017 roku Młodzieżowa Rada Miasta Tomaszowa Mazowieckiego realizowała poniższe działania:

- ❖ od grudnia 2016 roku do lutego 2017 prowadzona była I edycja konkursu wiedzy o samorządzie terytorialnym i regionie. W konkursie udział wzięło 200 osób;
- ❖ w maju zorganizowano IV Rodzinny Rajd Rowerowy im. Witolda Pileckiego, w którym udział wzięło około 250 osób;
- ❖ w czerwcu rozgrywana była Gra Miejska pn. „Wielokulturowe Korzenie Tomaszowa Mazowieckiego” zorganizowana w ramach Festiwalu Kultury Niemieckiej. Do udziału w grze zgłosiło się około 220 osób.

W 2017 roku Młodzieżowa Rada Miasta Tomaszowa Mazowieckiego włączała się w organizację poniższych akcji profilaktycznych:

- ❖ Tomaszowskiego Forum Trzeźwości;
- ❖ X Pikniku Organizacji Pozarządowych „Lokalni Niebanalni”;
- ❖ Biegu Malinowskiego;
- ❖ Biegu „Ubiegamy się o zdrowie... bieg z Wandą Panfil”;
- ❖ Happeningu plenerowego przeciwko dopalaczom skierowany do młodzieży i mieszkańców miasta.

II.12 Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną mającą na celu edukację o zagrożeniach związanych z zażywaniem środków psychoaktywnych w tym dopalaczy. Zakupione zostały materiały edukacyjne dla młodzieży szkolnej oraz ulotki i plakaty, pakiety dla szkół, a dla rodziców zakupione zostały ulotki edukacyjne. Wykupiona została usługa przygotowania i emisji spotu profilaktycznego ukazującego przebieg realizacji projektu.

II.13. Organizacja i finansowanie spektakli teatralnych z zakresu profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.

- W dniu 12 maja 2017 roku w ramach Tomaszowskiego Forum Trzeźwości wystawiono monodram Janusza Dziubałtowskiego pt. „Korkociąg”.
- W dniu 17 listopada 2017 roku w Sali widowiskowej Ośrodka Kultury „Tkacz” wystawiono spektakl profilaktyczny pt. „Droga donikąd” w wykonaniu Młodzieżowego Teatru ds. Ciężkich działającego przy Stowarzyszeniu Abstynenckim „AZYL”. Spektakl był mocnym przekazem wpływu narkotyków na zdrowie człowieka ukazującym problem zażywania dopalaczy i innych środków psychoaktywnych. Spektakl obejrzało 160 uczniów z klas gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

II.14 Działanie punktu informacyjnego w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałaniu przemocy poprzez rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy i ich ofertach (prowadzenie interaktywnego systemu informacji).

Na podstawie Porozumienia w sprawie wykonywania zadań z zakresu pomocy rodzinie zawartego pomiędzy Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki a Powiatem Tomaszowskim miasto partycypowało finansowo w kosztach pracy socjalnej oraz pomocy psychospołecznej i prawnej wykonywanej przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Tomaszowie Mazowieckim prowadzony przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Mazowieckim na rzecz osób i rodzin dotkniętych lub zagrożonych alkoholizmem, przemocą fizyczną i psychiczną oraz innymi formami patologii społecznej.

II.15. Wspieranie superwizji osób realizujących działania profilaktyczne.

Fundacja „Aby nikt nie zginął” zlecono realizację zadania „Superwizja grupowa dla nauczycieli, pedagogów i wychowawców jako skuteczna metoda profilaktyki uzależnień”. W ramach zadania odbywały się spotkania w formie superwizji grupowej. Grupy miały charakter superwizji według metodologii grup balintowskich. Pedagodzy i nauczyciele przedstawiali sytuacje ze swojej pracy pedagogicznej, które znalazły się w impasie i dodatkowo generowały trudne emocje i bezradność. Zgłoszone przypadki poddawane były grupowej superwizji w celu zwiększenia skuteczności pracy oraz zminimalizowania kosztów emocjonalnych osoby prezentującej pracę własną.

Zadanie III
Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej

III.1. Prowadzenie punktów konsultacyjnych udzielających pomocy osobom uzależnionym lub zagrożonym uzależnieniem od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzinom.

W Fundacji Arka Nadziei w **2018 roku** pełnione były dyżury w Punkcie Konsultacyjnym. Podczas dyżurów udzielono 292 porad oraz przeprowadzono 262 testy na obecność narkotyków metodą immunochromatograficzną. Z pomocy Fundacji Arka Nadziei skorzystało 69 osób w tym 43 mężczyzn i 26 kobiet oraz 44 osoby współuzależnione – 13 mężczyzn i 31 kobiet oraz 19 chłopców i 36 dziewczynek, a wśród młodzieży 78 chłopców i 32 dziewczyny.

W 2017 roku podczas dyżurów udzielono 285 porad oraz przeprowadzono 210 testów na obecność narkotyków metodą immunochromatograficzną. W ramach punktu konsultacyjnego odnotowano:

- ❖ 68 osób w wieku od 13 do 18 roku życia - 51 osób, w wieku od 17 – 25 roku życia – 17 osób przyznało się do używania dopalaczy;

- ❖ 74 osoby w tym: 35 osób w wieku 13-15 lat, 39 osób w wieku 16-25 miały kłopoty z powodu palenia marihuany;
- ❖ 32 osób w wieku 15-21 odurzało się lekami typu: acodin, tussipect, thiocodin, sudafed itp.;
- ❖ 12 osób w wieku 17-25 lat miało kontakt z amfetaminą.

W 2016 roku udzielono 280 porad oraz przeprowadzono 172 testy na obecność narkotyków metodą immunochromatograficzną. Do punktu konsultacyjnego zgłosiły się:

- ❖ 72 osoby będące po dopalaczach w tym: 49 osób w wieku 13-16, 23 osoby w wieku 17-25 oraz 64 osoby mające kłopoty z powodu palenia marihuany w tym: 21 osób w wieku 13-15 lat, 43 osób w wieku 16 –25;
- ❖ 22 osoby w wieku 15-21, które odurzały się lekami typu: acodin, tussipect, thiocodin, sudafed itp.;
- ❖ 10 osób w wieku 17-25 lat mających kontakt z amfetaminą.

Wskaźnik: liczba punktów konsultacyjnych - 1

III.2. Finansowanie zatrudnienia specjalistów udzielających pomocy osobom uzależnionym oraz osobom doświadczającym przemocy oraz ich bliskim.

Podpisano umowę z psychologiem na przeprowadzenie terapii grupowej dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Terapia prowadzona była podczas dyżurów raz w tygodniu w siedzibie Poradni Leczenia Uzależnień.

III.3. Prowadzenie działań związanych z pracą socjalną oraz pomocą psychologiczną i prawną na rzecz rodzin i osób zagrożonych uzależnieniem.

➤ W ramach **Klubu Integracji Społecznej** funkcjonującego w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielona była pomoc dla osób długotrwale bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, korzystających z pomocy MOPS. Były to również osoby wykluczone z powodu uzależnienia od substancji psychoaktywnych. W ramach pomocy dla osób bezrobotnych (uzależnionych i współuzależnionych) biorących udział w pracach społecznie użytecznych zorganizowano:

W 2018 r. warsztaty z doradcą zawodowym Powiatowego Urzędu Pracy nt. „Inicjowanie i wsparcie działań dla osób uzależnionych i ich bliskich w ramach reintegracji zawodowej i społecznej w ramach KIS””, warsztaty z wykładownicą Centrum Nauki i Biznesu „Żak”, warsztaty z psychologiem, warsztaty z prawnikiem oraz warsztaty z członkiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2017 r. zorganizowano warsztaty z doradcą zawodowym Powiatowego Urzędu Pracy nt. „Inicjowanie i wsparcie działań dla osób uzależnionych i ich bliskich w ramach reintegracji zawodowej i społecznej w ramach KIS””, warsztaty z wykładownicą Centrum Nauki i Biznesu „Żak”, warsztaty z psychologiem, warsztaty z prawnikiem oraz warsztaty z członkiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W 2016 r. zorganizowano warsztaty z doradcą zawodowym PUP nt. „Kształtowanie postaw samodzielności w poszukiwaniu pracy oraz poruszaniu się na rynku pracy”, warsztaty z wykładownicą Centrum nauki i Biznesu „Żak”, warsztaty z psychologiem pt. „Alkohol w pracy – uzależniony pracownik”, warsztaty z prawnikiem nt. „Jak założyć spółdzielnię socjalną” oraz warsztaty z członkiem Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nt. „Jak zadbać o siebie, żyjąc z osobą nadużywającą alkoholu”. W ramach pomocy klubu udzielano bezpłatnych porad prawnych (14 osobom) i psychologicznych (502 porady indywidualne oraz 361 porad dla rodzin).

➤ Pomoc prawna i psychologiczna oferowana była również w ramach zadania polegającego na „Prowadzeniu działań związanych z pracą socjalną oraz pomocą psychologiczną i prawną na rzecz rodzin i osób zagrożonych alkoholizmem, przemocą fizyczną i psychiczną oraz innymi patologiami społecznymi”. Na ten cel przekazano dotację w wysokości 15.000,00 zł dla Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającego przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tomaszowie Mazowieckim w ramach porozumienia zawartego pomiędzy Gminą Miasto Tomaszów Mazowiecki a Powiatem Tomaszowskim.

Zadanie IV

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

IV.1. Objęcie wsparciem socjalnym osób uzależnionych i ich rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim w okresie sprawozdawczym:

W 2018 r. udzielił wsparcia 5 osobom byli to sami mężczyźni dotknięci problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych. Udzielono wsparcia finansowego w następującej postaci:

- ❖ zasiłek stały 2 osoby na kwotę 12.580,58 zł;
- ❖ zasiłek okresowy dla 2 osób na kwotę 605,64 zł;
- ❖ zasiłek celowy na zakup odzieży dla 2 osób na kwotę 130,00 zł;
- ❖ zasiłek celowy na opał dla 1 środowiska na kwotę 200,00 zł;
- ❖ zasiłek celowy na realizację recept dla 1 środowiska na kwotę 59,76 zł;
- ❖ zasiłek celowy na zakup żywności dla 1 osoby na kwotę 150,00 zł;
- ❖ zasiłek celowy na zakup bielizny osobistej dla 1 osoby na kwotę 30,00 zł;
- ❖ zasiłek celowy na zakup obuwia 1 osoba na kwotę 50,00 zł;
- ❖ zasiłek celowy na zakup środków czystości 1 osoba na kwotę 30,00 zł;
- ❖ gorący posiłek z jadłodajni 1 osoba;
- ❖ potwierdzenie prawa do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych dla 2 osób.

Dodatkowo udzielono pomocy w postaci:

- ❖ mieszkania chronionego dla 2 środowisk;
- ❖ odzieży z PCK dla 1 środowiska;
- ❖ gorących posiłków w jadłodajni dla 1 osoby;
- ❖ pomocy asystenta rodziny dla 1 osoby;
- ❖ skierowano 1 osoby na terapię lub długotrwałe leczenie w placówce „Monar”.

łącznie udzielono pomocy finansowej na kwotę 26.647,98 złotych.

Względem osób uzależnionych od środków psychoaktywnych prowadzono następujące działania:

- ❖ kierowanie klientów przez pracowników socjalnych do Fundacji „Arka Nadziei” w celu uzyskania pomocy w formie terapii;
- ❖ kierowanie na leczenie długoterminowe do placówek „MONAR-u”.

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim udzielił wsparcia 7 środowiskom (w tym 4 mężczyznom samotnym i 3 mężczyznom w rodzinie) dotkniętym problemem uzależnienia od środków psychoaktywnych. Udzielono wsparcia finansowego w następującej postaci:

- ❖ zasiłek stały dla 1 środowiska na kwotę 6.387,00 zł;
- ❖ zasiłek okresowy dla 3 środowisk na kwotę 8.308,00 zł;
- ❖ zasiłek celowy na zakup żywności dla 2 środowisk na kwotę 4500,00 zł;
- ❖ zasiłek celowy na opał dla 1 środowiska na kwotę 500,00 zł;
- ❖ zasiłek celowy na realizację recept dla 1 środowiska na kwotę 59,76 zł;
- ❖ zasiłek celowy na zakup obuwia dla 1 środowiska na kwotę 150,00 zł;
- ❖ zasiłek celowy na zakup artykułów żywnościowych z wieloletniego programu państwa w zakresie dożywiania dla 2 środowisk na kwotę 1.850,00 zł.

Udzielono również wsparcia finansowego samotnym mężczyznom w następującej postaci:

- ❖ zasiłek stały dla 2 środowisk na kwotę 11.544,00 zł;
- ❖ zasiłek okresowy dla 1 środowiska na kwotę 1.268,00 zł;
- ❖ potwierdzenie prawa do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych dla 1 środowiska.

Dodatkowo udzielono pomocy w postaci:

- ❖ mieszkania chronionego dla 2 środowisk;
- ❖ odzieży z PCK dla 1 środowiska;
- ❖ gorących posiłków w jadłodajni dla 1 osoby;
- ❖ pomocy asystenta rodziny dla 1 osoby;
- ❖ skierowano 2 osoby na terapię lub długotrwałe leczenie w placówce „Monar”.

łącznie udzielono pomocy finansowej na kwotę 34.566,76 złotych.

Względem osób uzależnionych od środków psychoaktywnych prowadzono następujące działania:

- ❖ aktywizowanie osób współuzależnionych do udziału w grupie wsparcia;
- ❖ współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień;
- ❖ informowanie o możliwości uzyskania pomocy w Fundacji „Arka Nadziei”

W 2016 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tomaszowie Mazowieckim z powodu uzależnienia lub nadużywania narkotyków udzielił wsparcia 8 samotnym mężczyznom.

Udzielono wsparcia finansowego w postaci:

- zasiłku celowego dla 4 osób na kwotę 520,00 zł;
- zasiłku celowego na zakup artykułów żywnościowych z wieloletniego programu Państwa w zakresie dożywiania dla 1 osoby na kwotę 200,00 zł;
- zasiłków okresowych dla 6 osób na kwotę 6.856,00 zł;
- zasiłku stałego dla 1 osoby na kwotę 5.772,00 zł;
- potwierdzenie dostępu do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych dla 7 osób;
- wydanie skierowania po odbiór żywności z Fundacji „Arka Nadziei” dla 4 osób.

łączna kwota udzielonego wsparcia: 13.348,00 zł.

IV.2. Rozpowszechnienie informacji o możliwościach pomocy osobom uzależnionym.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach pracy socjalnej udzielali osobom i rodzinom informacje m.in. na temat placówek wsparcia dla osób dotkniętych uzależnieniem od narkotyków i pomocy finansowej z MOPS.

IV.3. Organizacja akcji, pikników promujących zdrowy styl życia wolny od uzależnień i sprzyjających integracji ze środowiskiem lokalnym.

- W dniu 26 sierpnia 2018 roku odbył się XI **Piknik Lokalni Niebanalni** ph.”Zdrowo na wesoło” – impreza promująca ideę wolontariatu, aktywności fizycznej i działalność organizacji pozarządowych, w tym stowarzyszeń działających w obszarze uzależnień

oraz jako oferta spędzania czasu wolnego. W pikniku udział wzięło w nim udział 35 podmiotów.

- W dniu 10 września 2017 roku odbył się jubileuszowy dziesiąty **Piknik Lokalni Niebanalni** – impreza promująca ideę wolontariatu i działalność organizacji pozarządowych, w tym stowarzyszeń działających w obszarze uzależnień oraz jako oferta spędzania czasu wolnego. W pikniku udział wzięło w nim udział 34 podmiotów reprezentujących III sektor.
- W dniu 28 sierpnia 2016 roku odbył się już po raz dziewiąty **Piknik Lokalni Niebanalni** – impreza promująca ideę wolontariatu i działalność organizacji pozarządowych. Piknik odbywał się pod hasłem „Eksplzja kolorów” i wzięło w nim udział 39 podmiotów reprezentujących III sektor. Celem Pikniku była promocja aktywności społecznej i idei wolontariatu oraz oferta spędzenia wolnego czasu.
- W dniach 18-26 maja 2018 roku odbyło się **Tomaszowskiego Forum Trzeźwości** pod nazwą „Wolni. Niepodlegli”. W ramach Forum zaplanowano Bieg Trzeźwości z Wandą Panfil, programy profilaktyczne i bal abstynencki, recital piosenek Mariana Opani, mecz piłkarski.
- W dniach 6 – 14 maja 2017 roku odbyła się kolejna edycja **Tomaszowskiego Forum Trzeźwości** pod nazwą „Ty wybierasz!!! Pomyśl jak...”. Celem imprezy było zwrócenie uwagi mieszkańcom miasta Tomaszowa Mazowieckiego na problemy związane z uzależnieniami, promowanie trzeźwości i zdrowego stylu życia, a także kształtowanie pozytywnych postaw. W trakcie Forum odbył się cykl działań wśród których znalazły się: Jubileusz 30lecia Abstynenckiego Stowarzyszenia Klubu Wzajemnej Pomocy „ALA” oraz koncert Anny Pietrzak z Zespołu „Partita”, warsztaty profilaktyczne dla uczniów: „Szkola bez przemocy i uzależnień - warsztaty zapobiegania zachowaniom ryzykownym wśród młodzieży” warsztaty profilaktyczne dla rodziców i pedagogów nt. uzależnienia od Internetu pt. „Zabawa czy droga do uzależnienia?”, recital grupy Poetycko-Muzycznej „Na Trzeźwo”, spotkanie z aktorem Lechem Dyblikiem „Radość w trzeźwości”, koncert Zespołu Bielas i Marynarze Łodzi, monodramu Janusza Dziubałtowskiego pt. „Korkociąg”, Forum Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych „Czym jest choroba alkoholowa? - Podstawa stwierdzenia uzasadnienia”, Bieg Trzeźwości oraz Festyn „Ty wybierasz!!! Pomyśl jak...” w ramach

którego zaprezentowano „Wstęgę pozytywnych wyborów”, a także zorganizowano koncert zespołu „Red Lips”.

- W dniach 16 – 22 maja 2016 roku odbyło się **Tomaszowskie Forum Trzeźwości** pod nazwą „Wolni & aktywni”. Celem imprezy było zwrócenie uwagi mieszkańcom miasta Tomaszowa Mazowieckiego na problemy związane z uzależnieniami oraz kształtowanie postaw i zachowań związanych z uzależnieniami, promowanie trzeźwości oraz zdrowego stylu życia. W trakcie Forum odbył się cykl działań wśród których znalazły się: wieczór poetycki, warsztaty profilaktyczne dla uczniów: „Masz jedno życie, powtórki nie będzie” i „Tylko słabi gracze biorą dopalacze”, warsztaty profilaktyczne dla rodziców i pedagogów „Fakty i mity”, msza święta, spotkanie z pedagogami szkolnymi, pokaz spektaklu pt. „Droga donikąd” w wykonaniu Teatru ds. Ciężkich w reżyserii Janusza Dziubałtowskiego, mecz z udziałem reprezentacji abstynentów z województwa łódzkiego oraz pracowników Urzędu Miasta, występ grupy Poetycko-Muzycznej „Na Trzeźwo”, recital Hanny Śleszyńskiej, warsztaty teatralne, otwarty meeting, bal abstynencki, XX Bieg trzeźwości, spektakl interaktywny w wykonaniu grupy młodzież biorącej udział w warsztatach teatralnych oraz koncert zespołu „Kraków Street Band”.
- W dniach od 10 do 17 listopada 2016 roku prowadzona była akcja Tygodnia Profilaktycznego pod hasłem „Wolni od uzależnień”. W ramach akcji w dniach od 14 do 16 listopada prowadzone były w szkołach popołudniowe dyżury z pedagogiem i funkcjonariuszem policji skierowane do rodziców i uczniów nt. uzależnień. Wystawiono dwa spektakle profilaktyczne: „Zamknięta Spirala” w wykonaniu teatru profilaktycznego „Quadro” z Kielc oraz „Droga donikąd” w wykonaniu Młodzieżowego Teatru ds. Ciężkich działającego przy Abstynenckim Stowarzyszeniu Klubu Wzajemnej Pomocy „ALA” z Tomaszowa Mazowieckiego. Oba spektakle skierowane były do młodzieży ze szkół gimnazjalnych i poruszały tematykę uzależnień od środków psychoaktywnych. W ramach akcji w dniu 11 listopada 2016 roku w siedzibie Informacji Turystycznej na Placu Kościuszki prowadzono punkt konsultacyjny dla rodziców na temat profilaktyki antydopalaczowej i antynikotynowej, pełniono dyżur pracowników Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej oraz Komendy Powiatowej Policji, przeprowadzono bezpłatne badanie dla palaczy smokolayzerem (oznaczenie CO w wydychanym powietrzu) oraz

prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych. Podczas tygodnia profilaktycznego Urząd Miasta wraz z Komendą Powiatową Policji zorganizowali konkurs na profilaktyczny spot audio-wizualny pt. „Wolni od uzależnień” dla uczniów ze szkół gimnazjalnych. Uczniowie mieli za zadanie przygotowanie w grupach składających się z dowolnej liczby uczniów oraz przynajmniej jednego opiekuna (osoba dorosła) 30 sekundowego profilaktycznego spotu audio-wizualnego przedstawiającego tematykę walki z uzależnieniami. Sfinansowano zakup nagród dla laureatów konkursu.

Załącznik Nr 1

**Wysokość wydatków na realizację zadań określonych
w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016 – 2018**

Dział	Rozdział	WYSZCZEGÓLNIENIE	2016 rok	2017 rok	2018 rok
WYDATKI			57.548,90	124.102,48	49.672,60
WYDATKI BIEŻĄCE					
754		BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA			
	75495	Pozostała działalność		59 193,69	
		Dotacja celowa z budżetu państwa na realizację zadania własnego pn. "Dopalacze - życia wypalacze"		59 193,69	
851		OCHRONA ZDROWIA			
	85153	Zwalczanie narkomanii	27.548,90	34 908,79	14 672,60
		Wydatki przeznaczone na realizację zadań ujętych w Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii.	27.548,90	20 382,87	14 672,60
		"Dopalacze - życia wypalacze" działania związane z zapobieganiem i walką z dopalaczami wśród dzieci i młodzieży z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego		14 525,92	
DOTACJE DLA JEDNOSTEK SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH					
851		OCHRONA ZDROWIA			
	85153	Zwalczanie narkomanii	30 000,00	30 000,00	35 000,00
		Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.	30 000,00	30 000,00	35 000,00